

ПОЛИТИКИН

ЗАБАВНИК

1
ДИНАР
1952

ГОДИНА
XXIV
БРОЈ
860
22. VI 1968.

ИЗЛАЗИ СУБОТОМ

ОД ДАНАС
НОВИ СТРИП У БОЈИ
ОСТРВО С БЛАГОМ

НАЈ! НАЈ! НАЈ!

УЧЕНИЦИ! Наш занимљив конкурс се наставља. Опишите нам свог учитеља (учитељицу), наставника или професора кога највише волите. Сваке недеље објавићемо писмо једног ученика који буде доказао да је његов професор, наставник или учитељ најбољи, али не само у школи већ и у животу уопште. Испричајте нам који вас је догађај, његов поступак или гест уверио да је ваш наставник најбољи.

Ученици! Уз писмо о учитељу, наставнику или професору пошаљите нам и фотографију читавог вашег разреда на којој се добро види наставник о коме пишете. Обележите на фотографији и њега и себе (X) да се зна ко пише.

ДЕВОЈЧИЦА СЕ ОПОРАВИЛА И ПОСТАЛА ЛЕПША

Девету, последњу нашу петицу, и сат с угравираним пошкетом добила је учитељица Анка Марковић из Новог Милошева, Банат. О њој је њена ученица Бранкица Димитријевић, која такође добија сат, написала:

Мојој најдражој досадашњој учитељици која се зове Марковић Анка, захваљујем на њеној доброты и пажњи

према нама и девојцици о којој сам написала у овом писму.

Већ три године слушам њене благе речи и гледам весело поглед.

Волим је ја и цела школа јер нам је друга мајка која се брине за нас и наше здравље.

Једном за време часа чули смо плач иза прозора који је био отворен. Учитељица је изашла из разреда и видела девојчицу која је згрчена плакала. Без речи ју је увела у учионицу и рекла:

„Код мене нећ остати док се не опоравиш“. Тако је и било. Девојчица се поправила и постала лепша него онога дана када ју је учитељица нашла крај прозора.

Пошто је моја учитељица тако добра желела бих да добије награду зато што је она то заслужила.

Ripley's

Веровати или не!

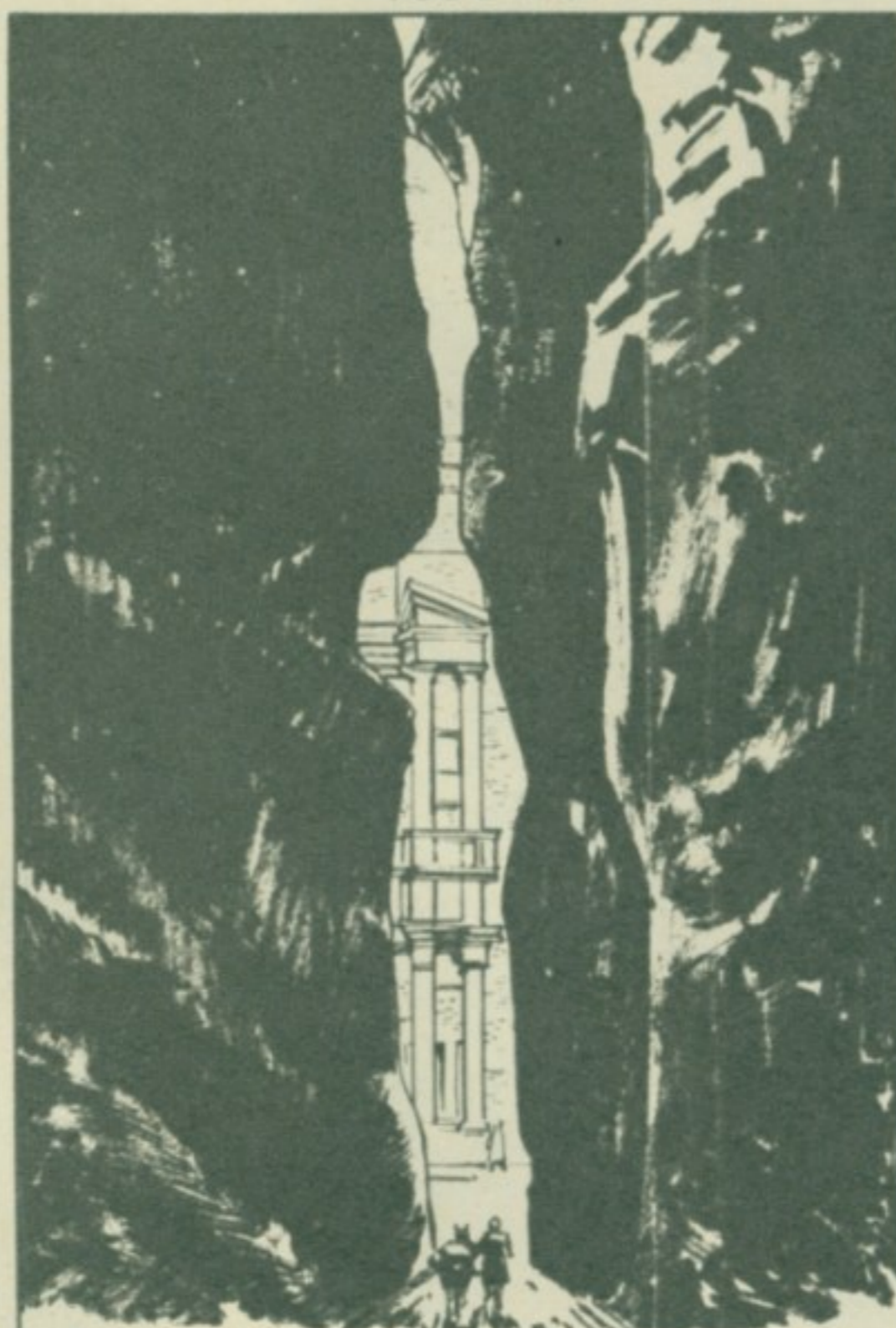
ОД ТРЕКЕ ГОДИНЕ ПА СВЕ ДО УАДЖЕ

ДЕВОЈЧИЦЕ ИЗ НАЗАРА, У ПОРТУГАЛИЈИ, НОСЕ 7 СУКАЊА СВЕ ЈЕДНУ ПРЕКО ДРУГЕ.

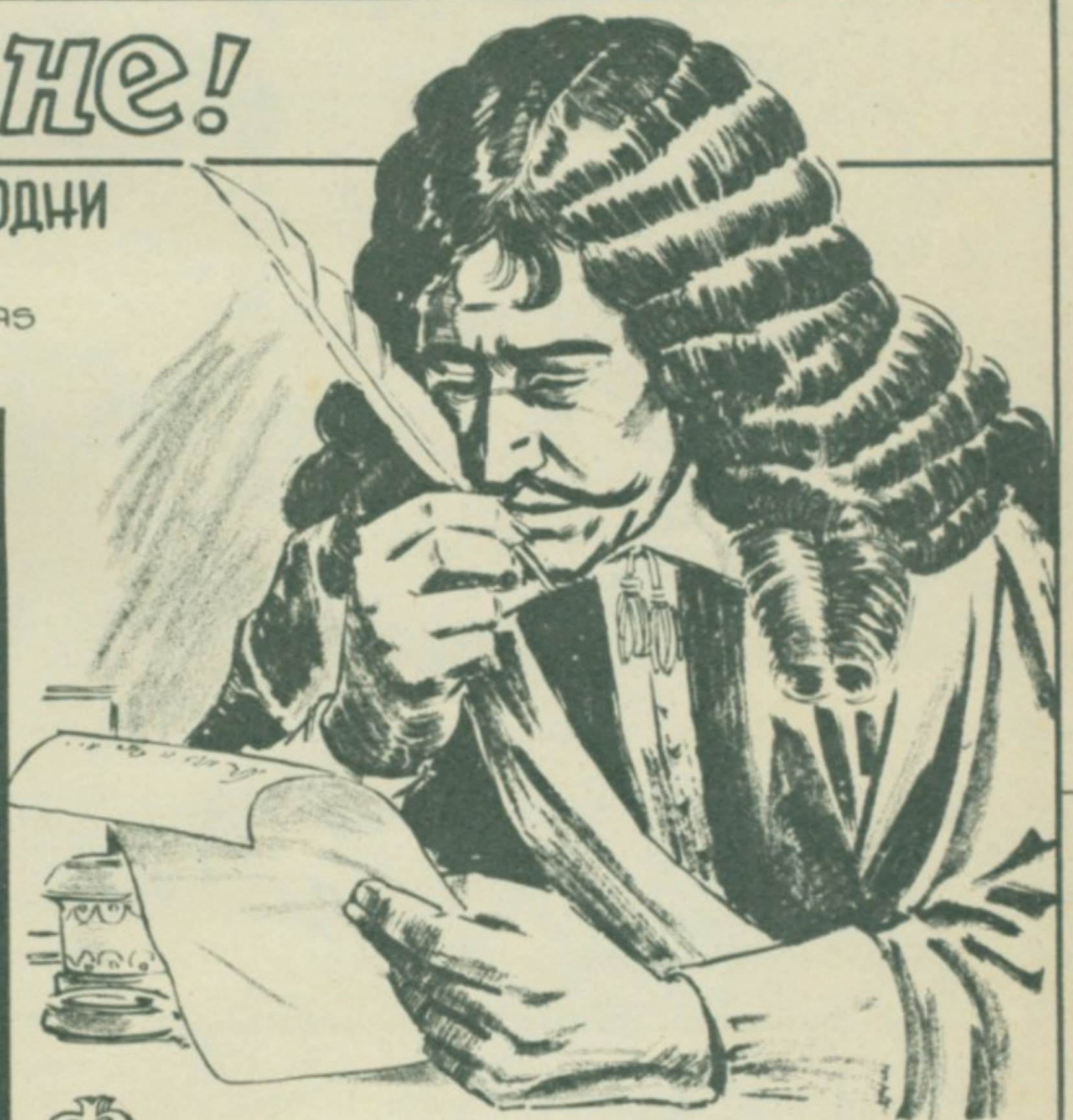
ДУБОКОВОДНИ ПЛИВАЧ

РИБА BASSOGIGAS УХВАЊЕНА ЈЕ НА ДУБИНИ ОД 7000 МЕТАРА.

Кроз иглене уши

ГЛАВНИ ПРИЛАЗ У ГРАД ПЕТРУ (ЈОРДАН) ВОДИ КРОЗ КРИВУДАВУ КЛИСУРУ ДУГАЧКУ 138 МЕТАРА. ЗИДОВИ КЛИСУРЕ, ВИСОКИ 110 МЕТАРА, У ГОРЊЕМ ДЕЛУ СЕ НА НЕКОЛИКО МЕСТА ДОДИРУЈУ.

ФРАНЦУСКИ ВОЈВОДА

АНРИ ОД МИЗА

ГОДИНУ ДАНА ЈЕ, СВАКОГ МЕСЕЦА ПО ЈЕДНОМ, СЛАО ВОЈЕНОЈ ДЕВОЈЦИ АНИ ДЕ ГОНЗАГ ПЕРГАМЕНТ ИСПИСАН СОПСТВЕНОМ КРВЉУ ЗАКЛИЊУКИ СЕ ДА ЋЕ СЕ ЊОМЕ ОЖЕНИТИ, ДА БИ СЕ НА КРАЈУ ОЖЕНИО ДРУГОМ.

Тилиаџа

ДОМОРОДАЦА У ДАХОМЕЈИ ИМА ДРВЕНИ РАМ, СТРУНЕ ОД ЛИКЕ ДРВЕТА И ВЕОМА ПРИЈАТАН ЗВУК.

16. ВЕКУ
ЛОВАЧКИ ПСИ

У ШПАНИЈИ НОСИЛИ СУ ЧЕЛИЧНЕ ОКЛОПЕ.

ТАТОШ НА ЛЕТОВАЊУ

1 **чишао сам**
2 **чишам...**

Две речи
телефоном

Поставили смо им само два питања: коју су књигу највише волели у детињству и шта сад читају.

ИВАНКА ЛУКИЋ-ШОТРА

академски сликар: „Невен“ је била прва књига коју сам имала у рукама док још нисам знала да читам. Касније у основној школи, редовно сам куповала недељни дечји лист „Наша деца“ који је уређивала Јелена Зрнић. Поред приповедака и бајки у њему су излазили познати дечји романи у наставцима: Киплинг „Рики Тики Тави“, „Мачак самоходац“, „Враголан“ од контесе де Сегир. Омиљене су ми биле књиге: „Алиса у земљи чуда“ и „Гуливерова путовања“. Ове књиге имам и данас у својој библиотеци. У раној младости с одушевљењем сам читала дела Достојевског и Црњанског — нарочито његов „Дневник о Чарнојевићу“. Данас волим сваку добру књигу. Ако немам нову, враћам се старој коју читам с истим задовољством као некада. Књига коју сам највише пута читала је „Чаробни брег“ Томаса Мана.

СЛАВКО СИМИЋ

Познати београдски глумац: Када сам научио сва слова, прва књига коју сам прочитао била је песмарица Змај Лове Јовановића. И данас се сећам многих песмица из те књиге. Оне ме стално прате својим поукама и својим наивним стиховима недољиве лепоте. Песме Змај Лове Јовановића читају до краја живота.

Књиге за читање одабирам као храну. Нарочито волим историјске књиге и биографије. На мом сточићу поред крета налазе се тренутно ове књиге: Пушкин „Песме“, Волтер „Приповетке“, Вељко Петровић „Приповетке“, Александар Херцен „Прошлост и размишљања“. Ове сам књиге већ неколико пута прочитао и после дуже паузе опет им се враћам.

**ЂОРЂЕ
МАРЈАНОВИЋ**

ЈЕДНО ИМЕ

ЗА СВЕ ДРУГАРЕ

а ја њу да пуши свилицу од кукуруза. Ухватили су нас на тавану где смо могли да упалимо сено. Испребијани, бежећи по дворишту, сваки из свог „скровишта“, цвилели смо тужни дует. Онда сам отишао у Пожаревац. Носио сам дивне опанчиће од свињске коже које ми је деда сам направио. Врло важно што су ме неки задиркивали. Касније сам добио нове ципеле са дрвеним ђоном, а једне зиме (кад су моји не знам шта продали) чак и гојзерице. Био сам одличан ђак. Што сам онда волео качамак! Најгоре ми је било кад сам на смену са дедом чекао у редовима за шећер, брашно или угањ. По читаву ноћ, а ујутру у школу. И у Пожаревцу смо стекли дивне другове. Веса, Бели, Јоца, Кића, Саша... заједно смо ишли у школу, на корзо, у редове, на играње, утакмице... И заљубљивали се заједно. Сећам се Зорице. Ја четврти, она трећи разред гимназије. Дописивали смо се цедуљицама, сретали се после школе само на по пет минута јер су је њени тукли кад су сазнали да „има дечка“.

Кад се рат завршио, сви смо били прави пионири, касније омладинци, активни у свим могућим секцијама школе и града. Били смо фолклорци, плумци, литерарци, гимнастичари, такмичили се и у успеху и у осталом раду између одељења школа, градова. Наш хор је био први на такмичењу гимназијских хорова у Шапцу: Бели, Кића и ја били смо главни солисти. Професор нас је много волео и никад нисмо смели сви одједном да побегнемо са проба јер би отишли код директора Журића на „рапорт“, а он је био много строг.

Имали смо много добре професоре! Митићка, Орловка, Пера „шуча“, Плетњев, Обрадовићка, „Гара“, Митић (ух, математика!), Здравковићка, Бора „Дека“, Драгица, Герасимовска (и дан данас ме гризе савест кад се сетим како смо се једном договорили да је преваримо кад се вратила с боловања). Кад је она схватила да је сви лажемо заплакала је и напустила час а ми — није се више знало ко кога млати.

У продужетку гимназијске зграде била је учитељска школа. Што се Милкица правила важна, а знао сам, и сви су знали, да и она мене воли. А на играњима је играла с другима јер није хтела да је сви у интернату дирају што је заљубљена. Ух!

Певајући ишли смо на све локалне акције, касније смо градили пругу Кучево — Бродице и ауто-пут Братство и Јединство којим сад често путујем на концерте поносно као по нечем, најсвојијем.

А кад сам постао певач зажелео сам да све то што је минуло, све то најлепше и неповратно, искажем и песмом. Тако сам написао текст за песму „Италијано“. У том надимку објединио сам све своје другове, пријатеље, своју младост оименио. Ту су и Беба и Бели, Мића, Брале, Тоша, Јоца, Кеџац, Веса, Ђуре, Вера, Љиља, Јеца, Моша, Зоран, Пера, Шане, Драган, сви...

Сви смо се утопили у време
Однеме нас различите стазе
Где ли су се скрила драга лица
Да ли је понекад још на њима стари смех

„Италијано, Италијано“
Нисмо ти име знали ми.

Нигде те нема, можда си овде
Молим те сети ме се, једном смо се тукли

Да ли ме чујеш, песмом те зovem,
Сети се заједно смо моје санке вукли
Тек би са тобом, причом о свему
Још једном свет детињства живео у нама
Италијано, Италијано.
Јави се ма где да си ти
Италијано, Италијано,
Нисмо ти име знали ми...
На крају, Бебо, јави ми се.

КАД БИХ ОПЕТ БИО МАЛИ

Када бих поново био мали, опет бих имао свој свет, своје пријатеље, своје радости и туге. И поново бих умео да волим и да желим да сам вољен. Једино би ми било исувише дуго да поново сачекам Наташу и Нену.

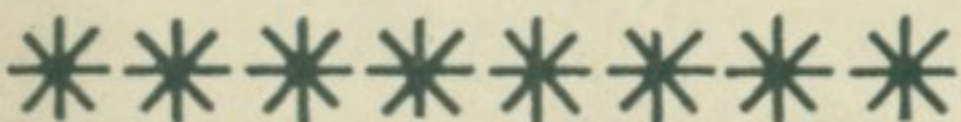
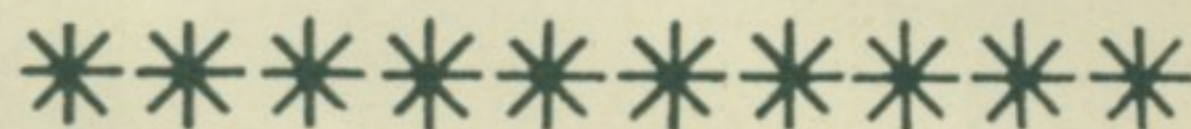

ЂОРЂЕ МАРЈАНОВИЋ СА СЕСТРОМ ЉИЉОМ

Често се сећам дечјих игара;
Шарене лаже коју машта дечја ствара
Хтео бих једном још да оживим
Нестала лица свих дечака с тротоара...

Звали смо га „Беба“. Тата му је био средњи начелник у Кучеву а мама — учитељица. Он је био мој први прави пријатељ и најбољи друг. Раздвајало нас је само неколико кућа али нам оне нису сметале да будемо свакодневно један код другог. Заједно смо расли, заједно се играли и у школу заједно пошли. Једног дана ни он ни ја нисмо дошли у школу. Пушили смо цигарете које смо негде случајно нашли и добили тровање и — добре батине. Онда су он и његов брат са мамом отпутовали у Крагујевац, а тата му је заједно са мојим одведен у заробљеништво. Није ми никад писао, ни ја њему а толико сам туговао за њим. Никад се више нисмо ни сретли.

Наш кираџија чика Драги и тетка Смиља имали су троје деце: Воју, Веру и Мицу. Вера је са мном ишла у школу. Толико је била смешна са оним кратким хаљинама да су њој се увек гаћице виделе. Деца су нас дирала: муж и жена кокошка печена! А ми смо правили „приредбе“. Њен брат и сестра и моја сестра и брат. Она је пошто-пото хтела да ме учи да плетем,

СРЕЋА

Над главама плави свод неба по којем се лагано креће ужарена лопта. Под сводом — водена пучина са милијардама одсјаја. По смарагдној површини низови жутих прстенастих атола и бела пена таласа који се о њих разбијају — такво је Корално море. Оно је и данас једно од најромантичнијих и недовољно истражених мора: пловидба по њему везана је са приличним опасностима.

Уз Корално море везане су многе легенде. Али, истина понекад изгледа невероватнија од легенде.

Првог понедељка октобра 1829. године из Сиднеја је испловио једрењак „Морска сирена“ с товаром вуне. Пут ју је водио кроз Торесов мореуз у луку Рифало. Повољан ветар носио је брод. Путовање је почело срећно. Али, између рта Јорк и јужне обале Нове Гвинеје ветар је престао и једра су се опустила као рубље на ужету. Ипак, једрењак није стао: захватила га је сезонска струја, појачана још и плимом, и понела на подводно стење.

гладних и измучених људи. Нарочито се у томе истицао кувар који се растрчао по малој бродској кухињи. Али, још пре но што је успео да покаже сву своју кулинарску вештину кад је неко приметио да се дим не вије само из кухиње већ и изнад складишта за терет. Тек што је крманош успео да отвори капак од складишта а отуд су почела да избијају клубад густог црног дима праћена злослутним пуцањем копуре која гори. За свега неколико тренутака ватра је захватила читав брод и 56 људи било је принуђено да се спасава чамцима. Ужарени остаци једрењака ишчезли су, шистећи, у таласима. Људи су са страхом помишљали на своју даљу судбину. Шта их је очекивало наред пучи-

нара обележеног „Каиновим жигом“. Пред зору је већина дошла до закључка да то може бити само крманош са „Морске сирене“: прво — риђ је а друго једини он од свих морнара не пије рум. Крманошев живот висок је о концу. Спасло га је то што је у тренутку када су распаљене страсти достигле врхунац неко на североистоку приметио једра. Заборавивши на риђокосог, сви су стали да вичу и машу рукама.

С малог једрењака који је пловио из Индонезије за Мелбурн приметили су необичну групу чамаца на отвореном мору и похитали им у сусрет. Ускоро су палуба, кабине, простор испод палубе били препуни

напрежући последње остатке снаге, покушавао да се успне на клизаву стеноу са стрепњом, гледајући морнаре који су му се приближавали. Опколили су несрећника као што јато гладних ракова окружи рибу избачену на обалу. Крманош је узмицао, већ се налазио на самом рубу стене. Иза њега је било само море. Осврнуо се да га погледа пре но што ће скоцити у воду и... укочио се. На пучини се белело једро.

ЧЕТИРИ СПАСЕНА КАПЕТАНА

— Брод! Једро на хоризонту! — крикнуо је гласом који више није био његов.

БРОДОЛОМ

Сувоњави риђокоси крманош, извршавајући капетанова наређења показао је чудо од сналажљивости и спретности. Упркос томе, и поред спуштеног сидра и прочитаних молитви, једрењак је у пуној брзини налетео на гребен и „легао“ на њега својим средњим делом. После неколико часова почела је осека и обнажени труп једрењака с треском се преломио. Посада састављена од 13 морнара пребацила се чамцем на најближи атол на којем је расло пет истоветних кокосових палми.

Три дана су провели морнари на малом атолу хранећи се кокосовим орасима, раковима и пужевима и га сећи жеђ кишницом заосталом у удубљењима стена. Тек четвртог дана бродоломнике је покупио једрењак „Свифтшур“ који је пловио за Целебес. Спасене морнаре су нахранили и сместили у кајуте да се одморе...

Пред вече њихов одмор прекинуо је изненадни налет буре. Катарке су се с треском преломиле. „Свифтшур“ је такође налетео на подводно стење и кроз пробијено корито брода вода је незадрживо надирала. Морнари са оба брода успели су да се пребаце на ниско корално острвце преко којег су се преливали таласи. Стиснувши се један уз другог, морнари су са очајањем гледали како море откида и односи комад по комад њиховог брода. Ту ноћ су провели без сна, молећи се и кунући.

У зору су се на хоризонту појавила једра. Спасење им је дошло у облику једрењака „Соверин Реди“ који је носио товар копуре из залива Папуа на запад. С брода су приметили сигнале што су им давали бродоломци. И ево их опет на палуби. Чланови посаде једрењака-спасиоца трудили су се да олакшају невољу

не, без хране и воде за пиће, изложене убитачним зрацима врелог сунца?

ТРАЖИ СЕ КРИВАЦ

Спустила се ноћ, над препуним чамцима за спасавање злослутно су трепериле звезде. А онда је неко, обузет страхом и душевно пометен, казао да је један од морнара са „Морске сирене“ проклет и да ће их зла судбина прогонити све док се не ослободе тог човека. Многи су се „закачили“ за ту мисао. Почели су да траже тог злосрећног мор-

спасених. Уморни, заспали су где је ко стигао.

Али, њихов одмор није дуго трајао: стражар на катарци сувише је касно приметио приближавање урагана. И поред заједничких напора морнари нису успели да спусте једра. Ветар је налетео, под његовим ударом брод се нагло искренуо а морнари су, сви листом, полетели на другу страну брода. Једра нису издржала силу урагана и зачас су била претворена у крпе. Држећи се грчевито за све оно што се могло држати на води, несрећници су пливали према коралном спруду који се тек нешто мало издизао изнад таласа. Стигавши до њега бродоломници су одмах стали да погледом траже риђег крманоша. А он је,

Капетан великог једрењака с три катарке „Сити ев Лидс“, који је пловио за Индонезију с товаром седефних шкољки, спазио је кроз доглед тамно клупче које се, како му се учинило, комешало на белим крестима таласа. Да би боље погледао ту, дотле невиђену појаву, изменио је правац и после неколико тренутака, угледао је корални гребен и људе који су се грчевито држали за стење. Са гребена су спасена 123 морнара, међу њима четири капетана.

Последњег понедељка октобра једрењак је стигао у одредишну луку. И тиме је био прекинут ланац необичних догађаја у којима, што је најчудније, није настрадао ниједан човек...

КАПЕТАН Кејт

КАКО СУ ГУСАРИ ПРОГОНИЛИ „ПЕСМУ ВЕТРА“, КЕЈТ ЈЕ УСПЕЛА
ДА СТИГНЕ У АНТИГУ...

ФИЛМСКА ЗВЕЗДА

ЈУНИА

Сваког јутра тачно у 6,45 часова Јуниа на пушта свој лежај који кад су ноћи хладне загрева електрика. Пошто пробуди остале становнике куће — а то чини скидањем покривача са њих — бави се јутарњом гимнастиком. Седам километара трчања кроз шуму то је њен редован тренинг, а онда се филмска звезда одвози „ролс-ројсом“ у студио. Тамо све задатке које јој постављају извршава спретно и с вољом а за сваки минут плаћа јој се 45.000 старих динара!

Јуниа је велика данска дога а припада Барбари Вудхауз, супрузи једног лекара из енглеског места Рикменсворт. Она је пре пет година купила Јуниу за 100.000 старих динара, а данас је то најбоље плаћен пас у Енглеској, осигуран на милион и по динара. Чим у неком филму треба да се појави пас, продуценти потраже Јуниу. Она зна преко 150 трикова. На пример, уме да подигне слушалицу кад зазвони телефон, навлачи завесу када падне мрак, пије млеко на сламку, зева кад неко говори о спавању. Уме и да буде жалосна, уморна, да јој се на лицу види досада или срећа — све по заповести.

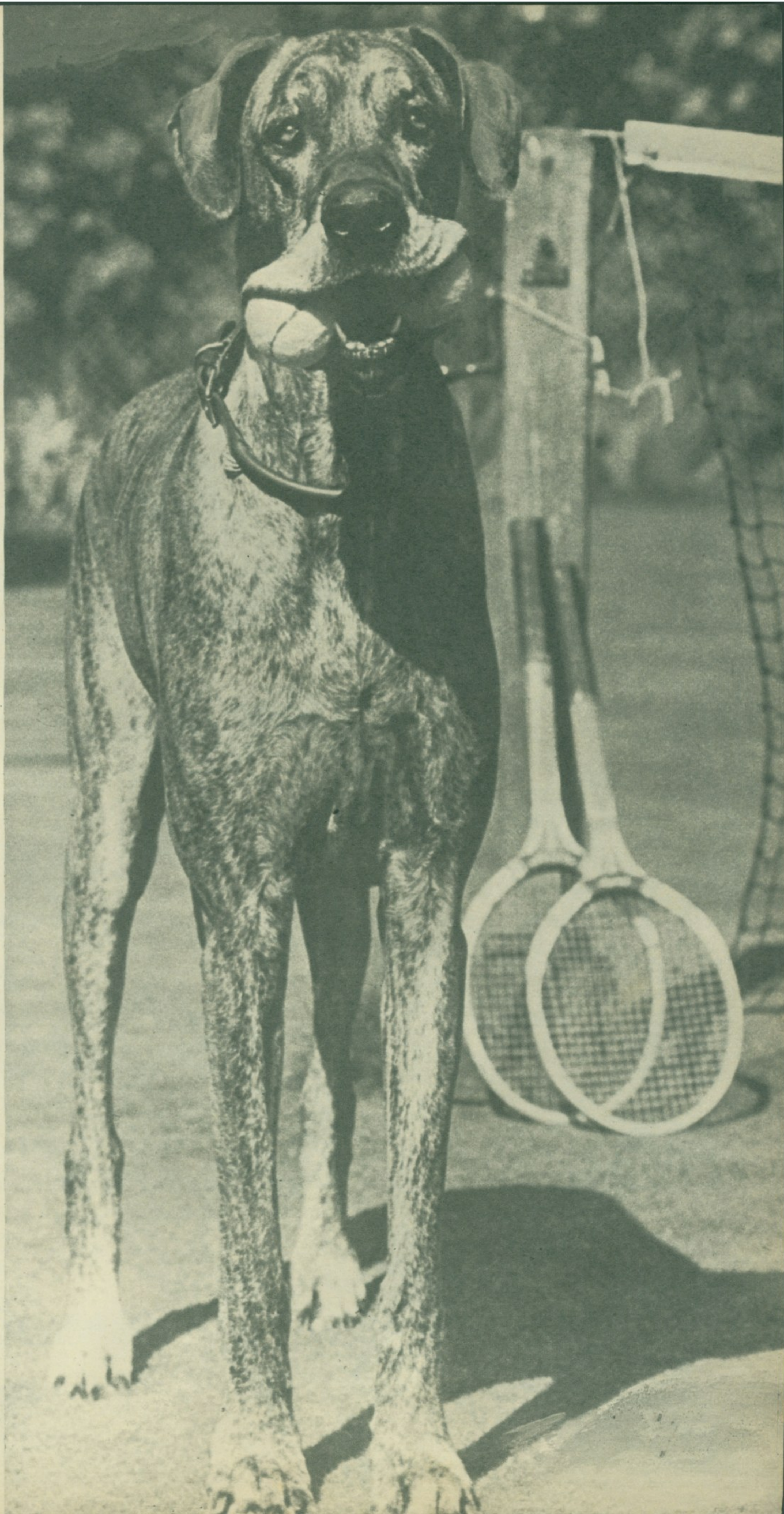
— А ипак је то пас као и сваки други — каже Барбара Вудхауз. — Само зарађује као да је министар.

У стилу филмске звезде: Јуниа отмено пије млеко на сламку.

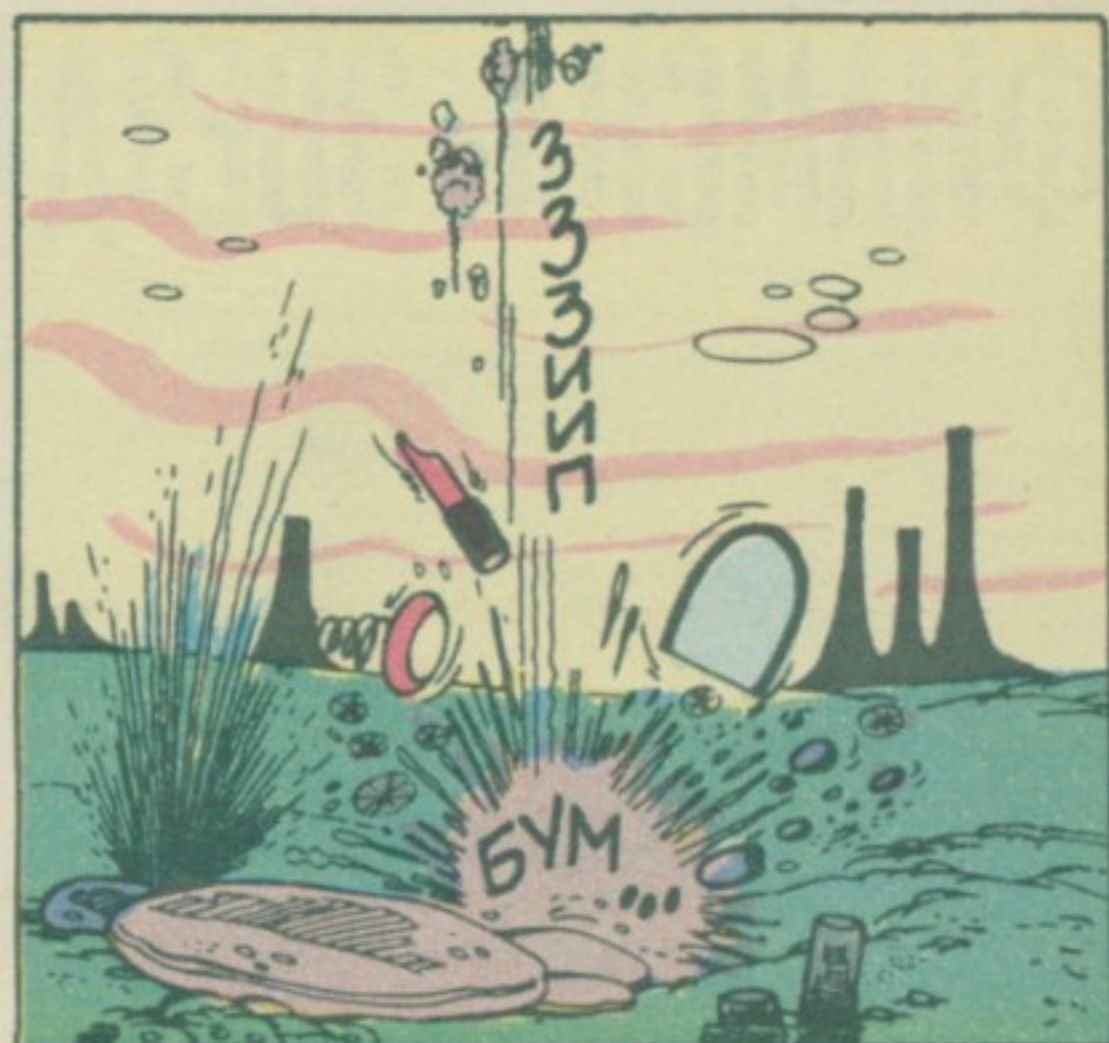
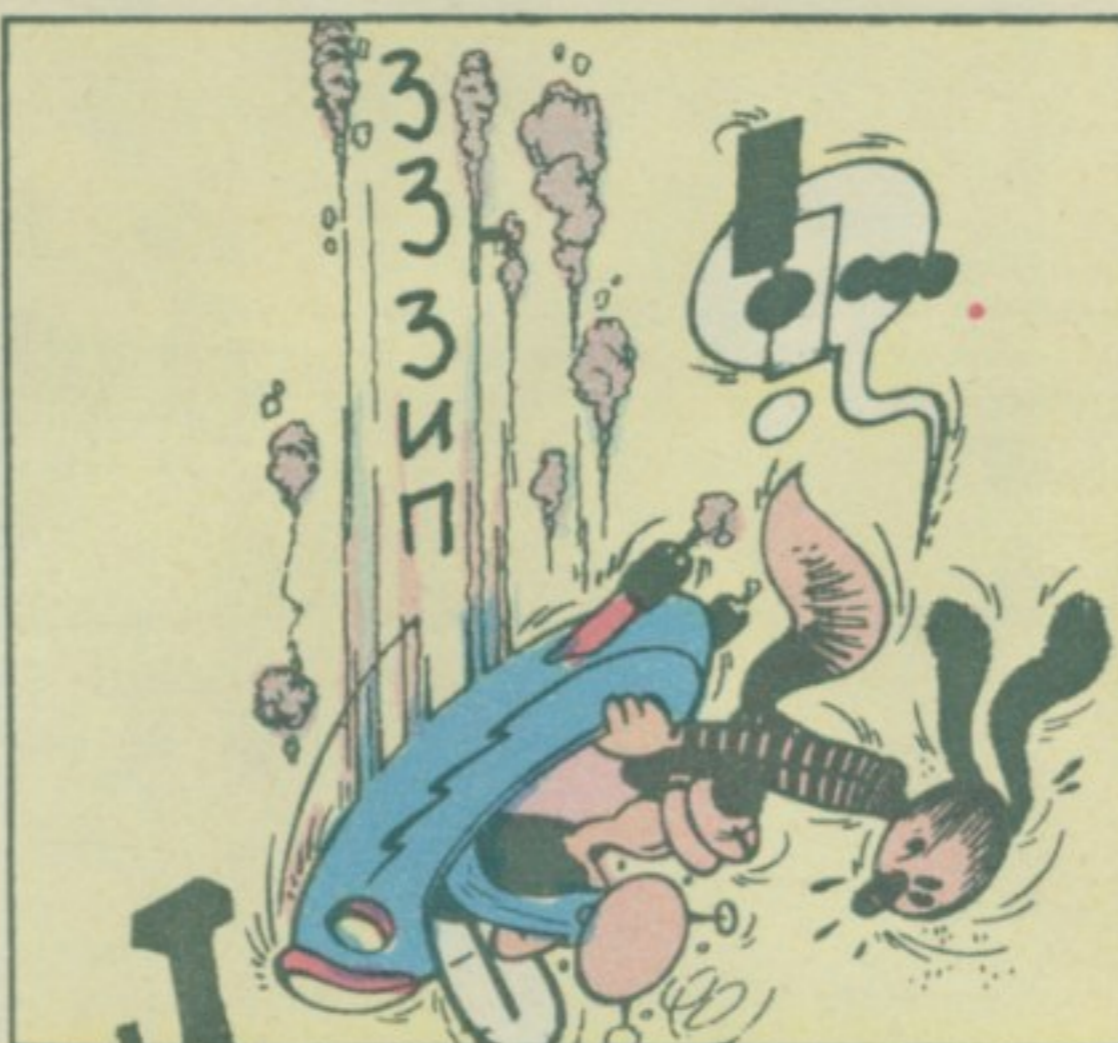
* Природа *

У једној од својих многобројних филмских улога Јуниа је морала да доноси лопте играча тениса и то је чинила као од шале.

ГРУ-ГРУ, УАПА и ТАЈАНСТВЕНИ ПРОФЕСОР Z.O.

PARO
Wim
1978

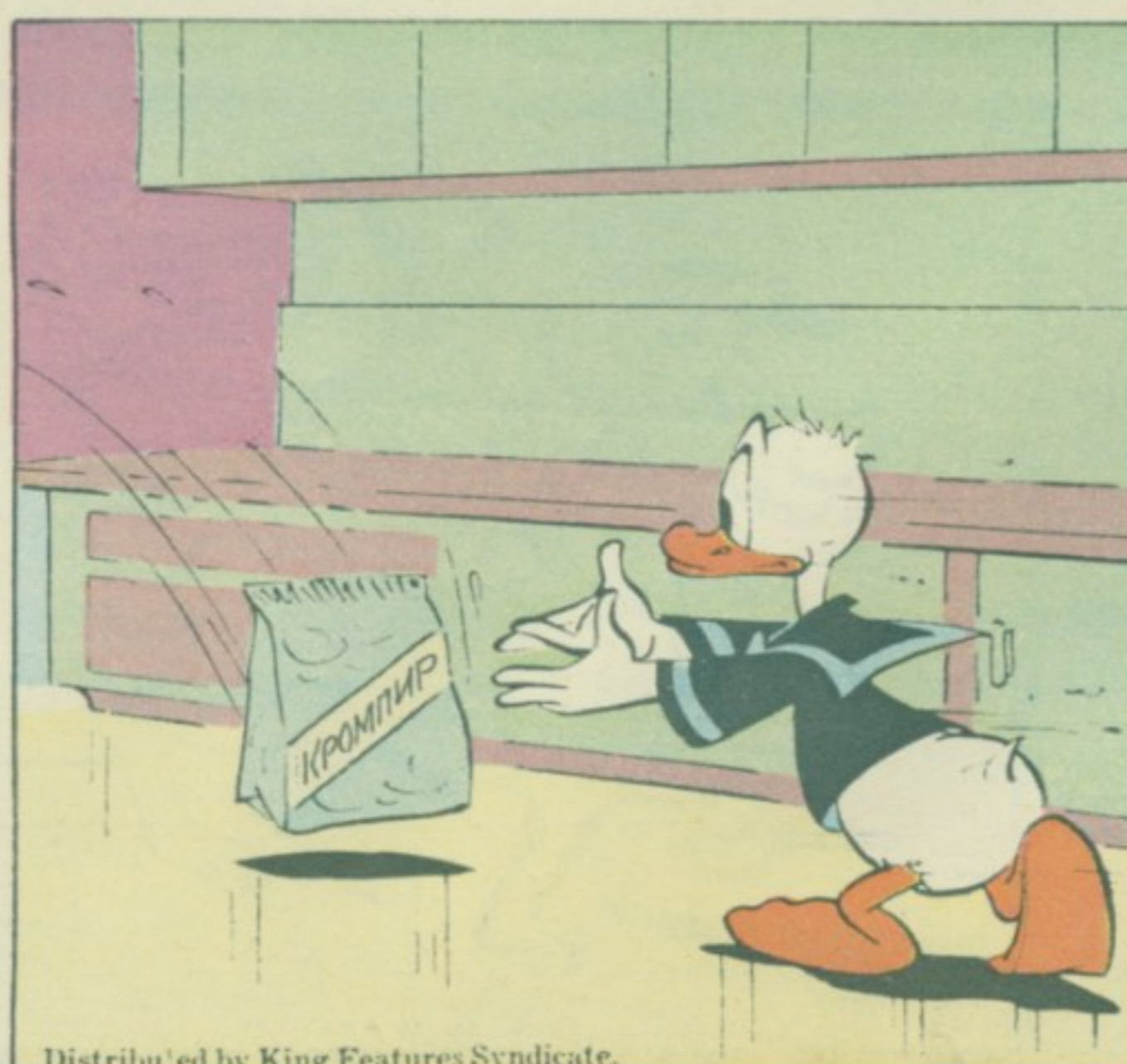
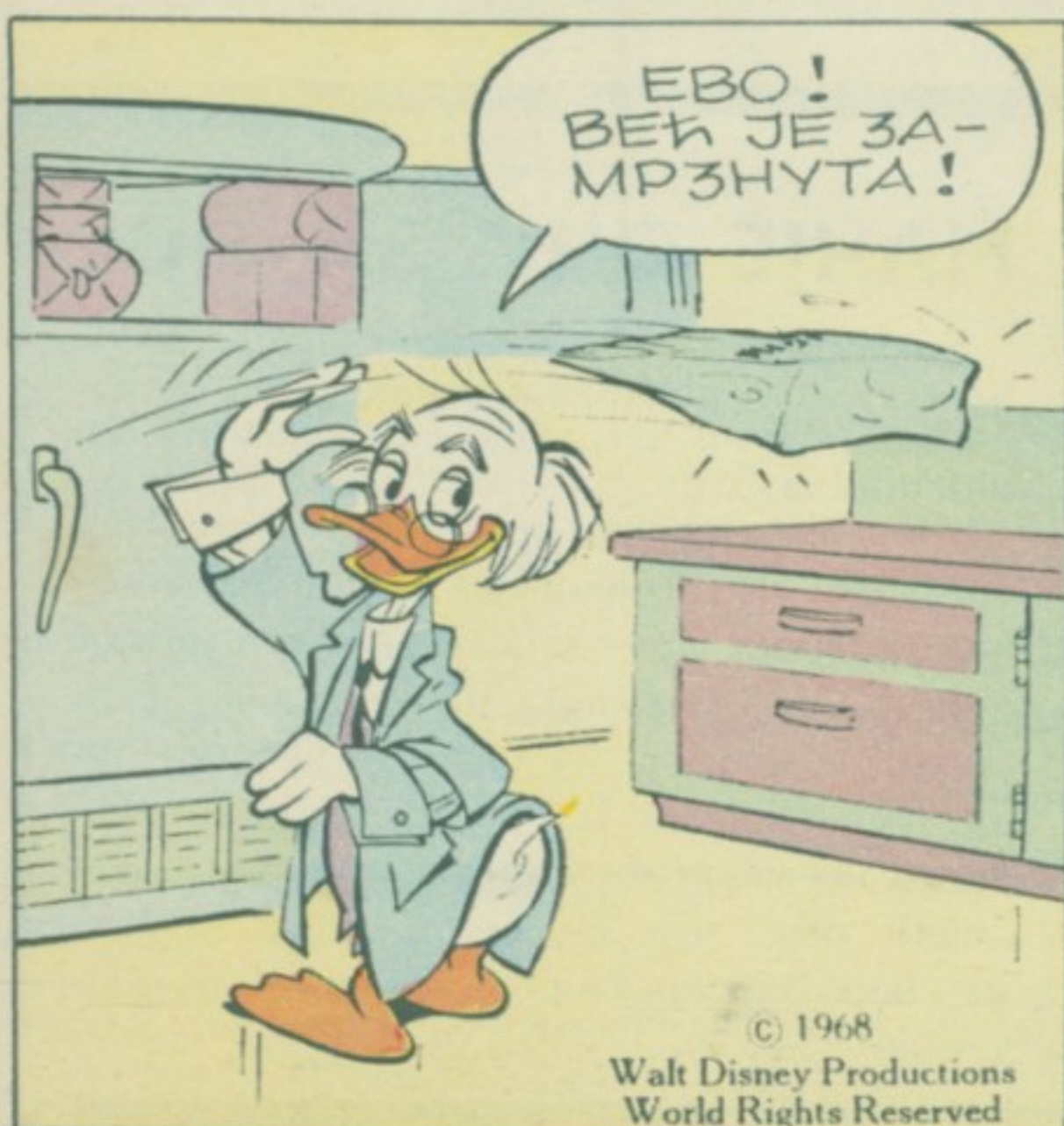
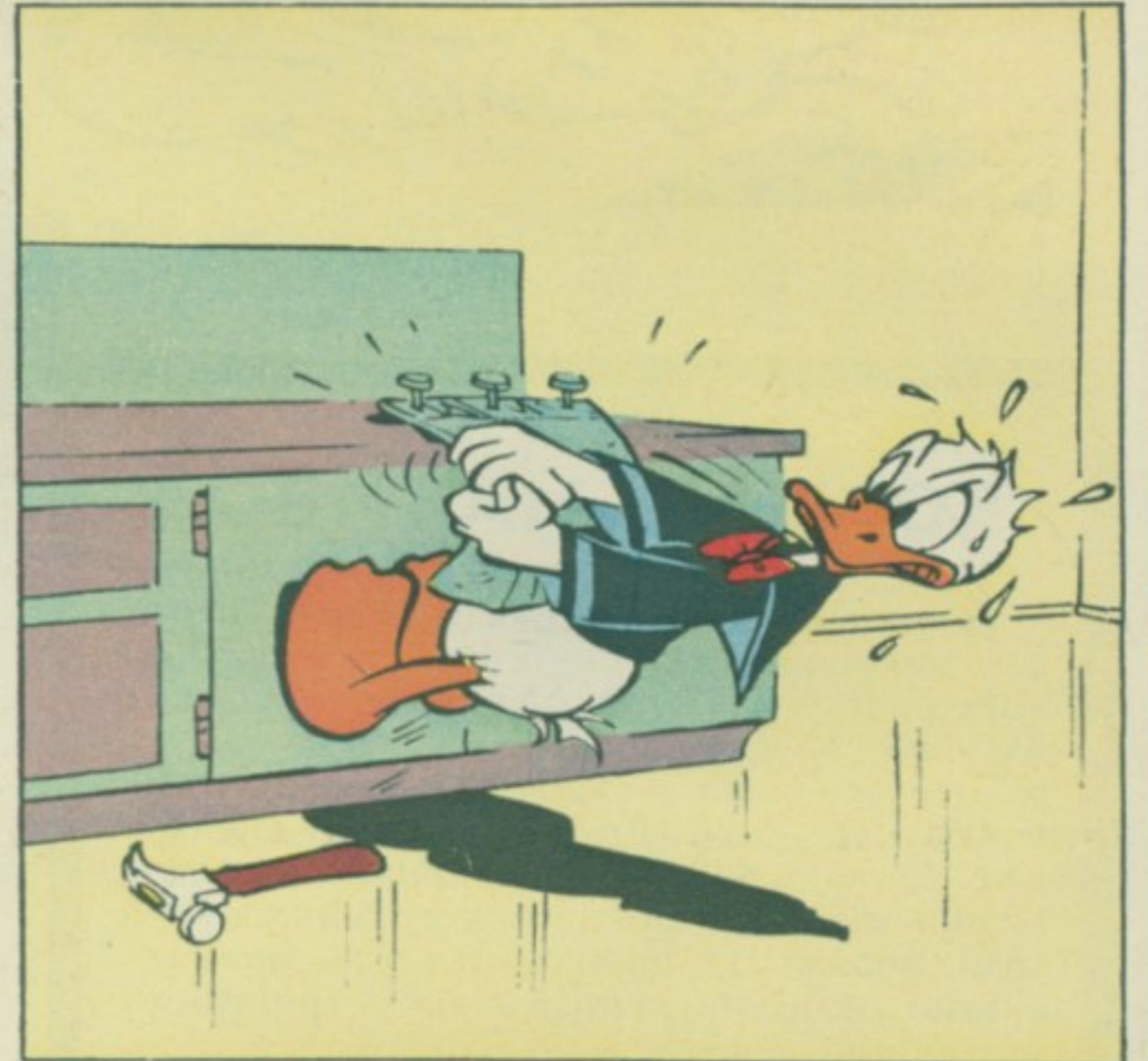
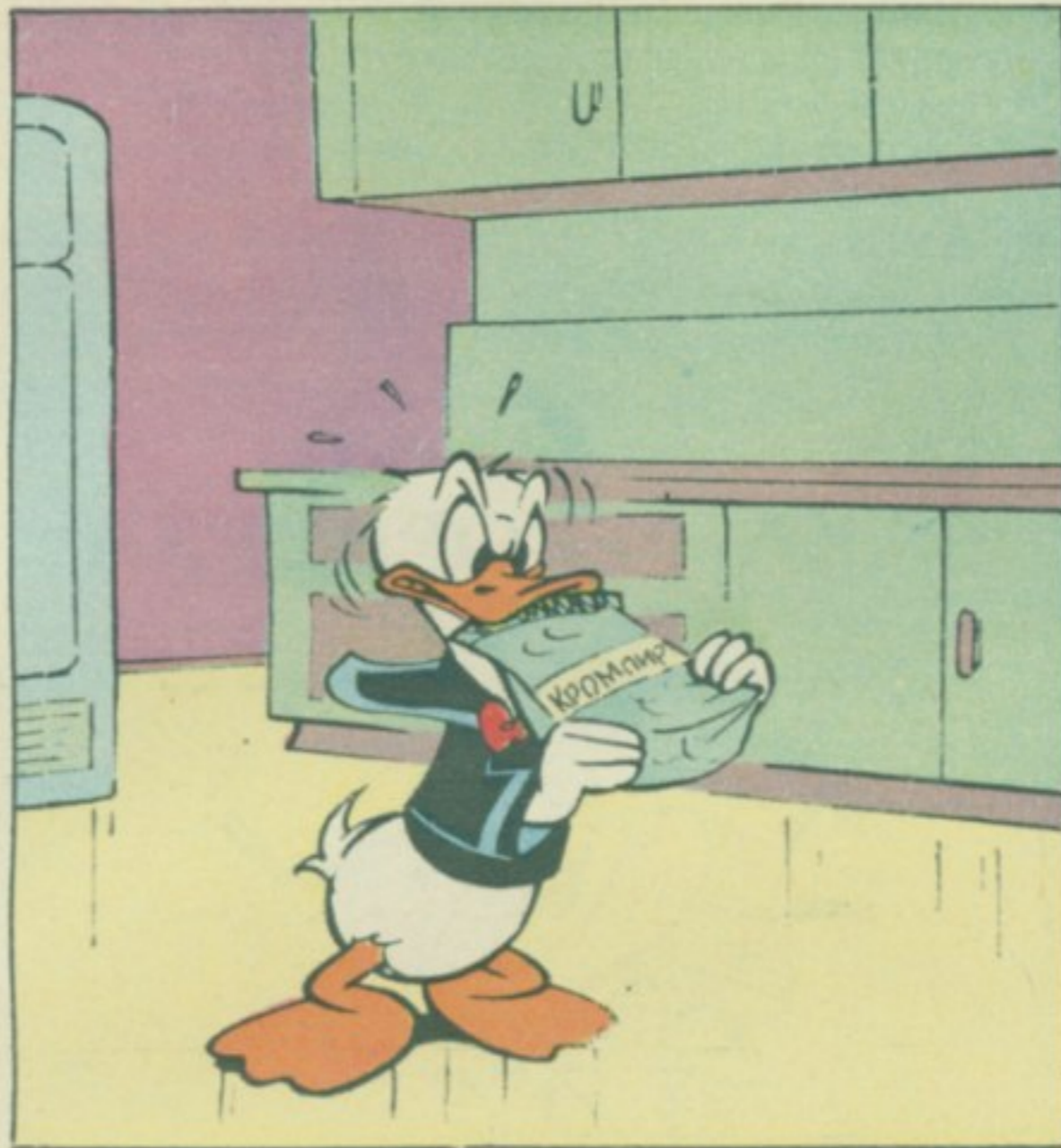
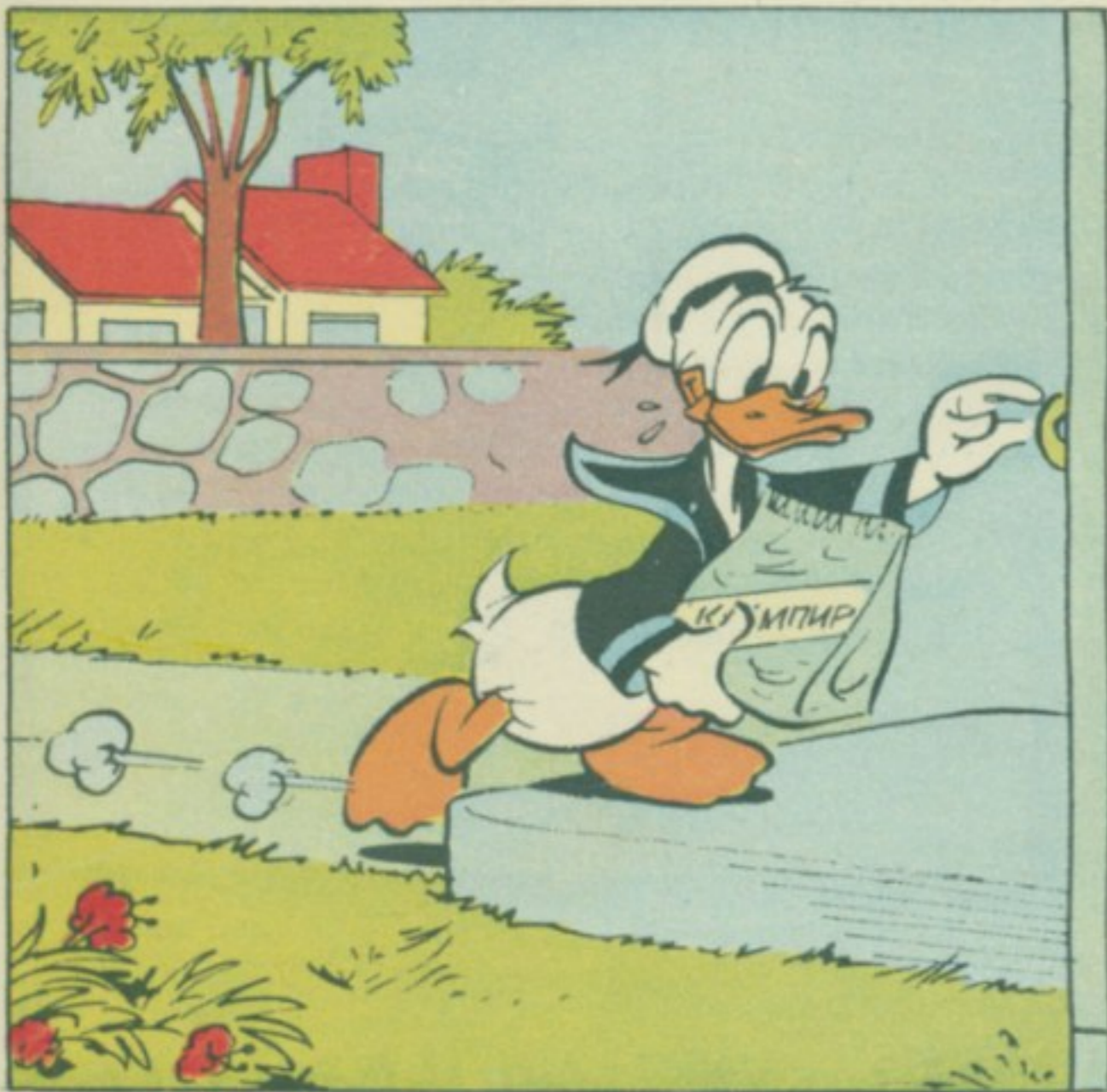

У ИДУЋЕМ ТРЕНУТКУ УАПА, АНАСТАЗ И ПРОФЕСОР МЕКО СУ СЕ СПУСТИЛИ КРАЈ ГРУ-ГРУА.

WALT
DISNEY

ПАЈА
ПАТАК

Краве бојкотују летње време

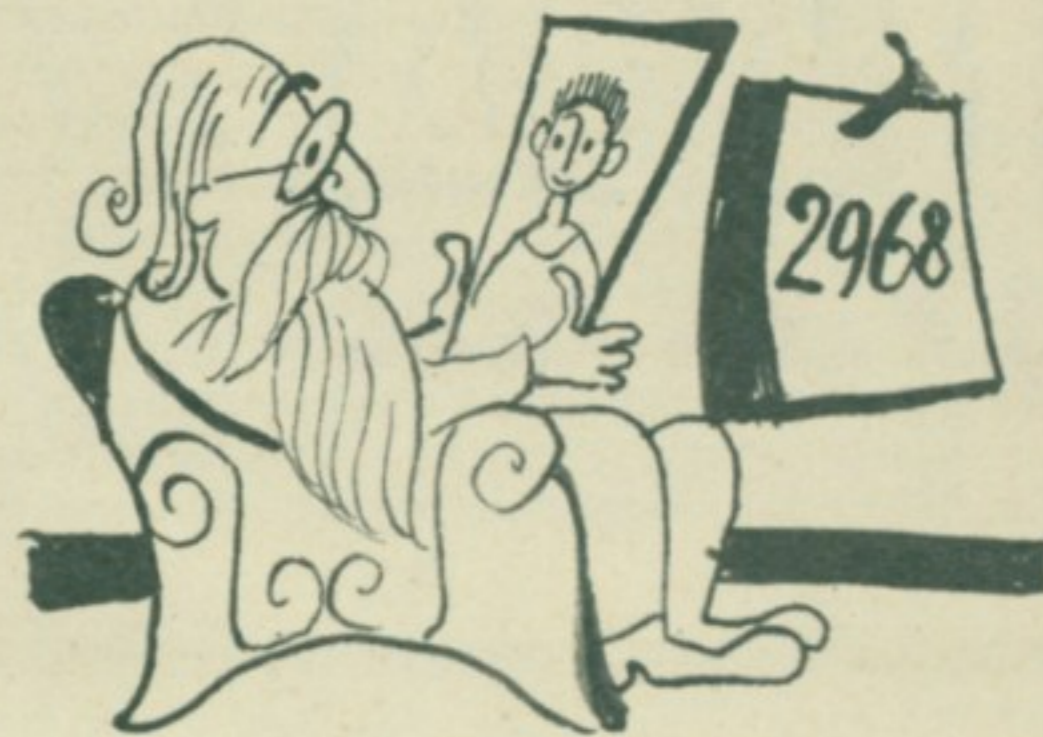

Краве из малог италијанског алпског села Трепале, које лежи на швајцарској граници, већ другу годину „одбијају“ да прихвате званично италијанско летње време.

На општем сеоском скупу донета је одлука да се казаљке на часовнику не помере за један час унапред као што је то учињено у читавој Италији.

Сеоски пастор овако је образложио одлуку својих парохијана: „Једноставно није могуће увести и овде, код нас, летње време. Краве се управљају према законима природе а не према часовнику. А становништво, које искључиво живи од сточарства, мора се управљати према кравима.“

КОЛИКО ЖИВИ ФОТОГРАФИЈА

Колико година живи најквалитетнија фотографија? Седамдесет, сто година? Пољски инжењери продужили су јој век до хиљаду година.

Уместо фото-папира они предлажу да се користи ахалит, легура стакла и литијума. Ахалит не треба покривати слојем осетљивим на светлост, довољно је помоћу кварцне лампе пренети на њега лик с негатива. Ахалиту нису потребни ни изазивач ни фиксирање али му је зато неопходна висока температура, јер се без ње лик не би појавио.

КО ЈЕДЕ МАЗИВО

То питање заинтересовало је не куваре већ микробиологе. Совјетски стручњаци који раде у земљама Африке и Латинске Америке почели су да се жале на своје ручне часовнике — час раде нетачно час уопште не раде. Кривци су пронађени: уље за подмазивање прождирало су сићушни микроби. Због тога су микробиолози морали да пронађу уље за подмазивање које није по „укусу“ тропским микробима.

БАКА-РЕКОРДЕРКА

Судија је објавио одлуку жирија. Уз звуке химне „Боже, чувај краљицу“, поздрављена пљескањем публике, Глен Метјумен се попела на победничко постоље.

Било је то проглашавање победнице из категорије која обухвата учеснице између 70 и 80 година.

Спорт у којем је Глен Метјумен побрала лаворике није сасвим обичан: плетење. А њен рекорд је: две стотине пари чарапа и дванаест џемпера за годину дана.

НАДЕВЕНА КАМИЛА

Традиционално јело на свадбеној свечаности бедуина — номада је филована камила. Припремање тог јела није једноставно. Најпре се у очишћену рибу стави кувано и ољуштено јаје. Затим се риба стави у већу кокош, па се заједно мало испеку. Полуготовом кокоши нафилује се ован који се испече на ражњу. Најзад се ован стави у утробу камиле која се пече у нарочитој пећи.

ОПКЛАДА

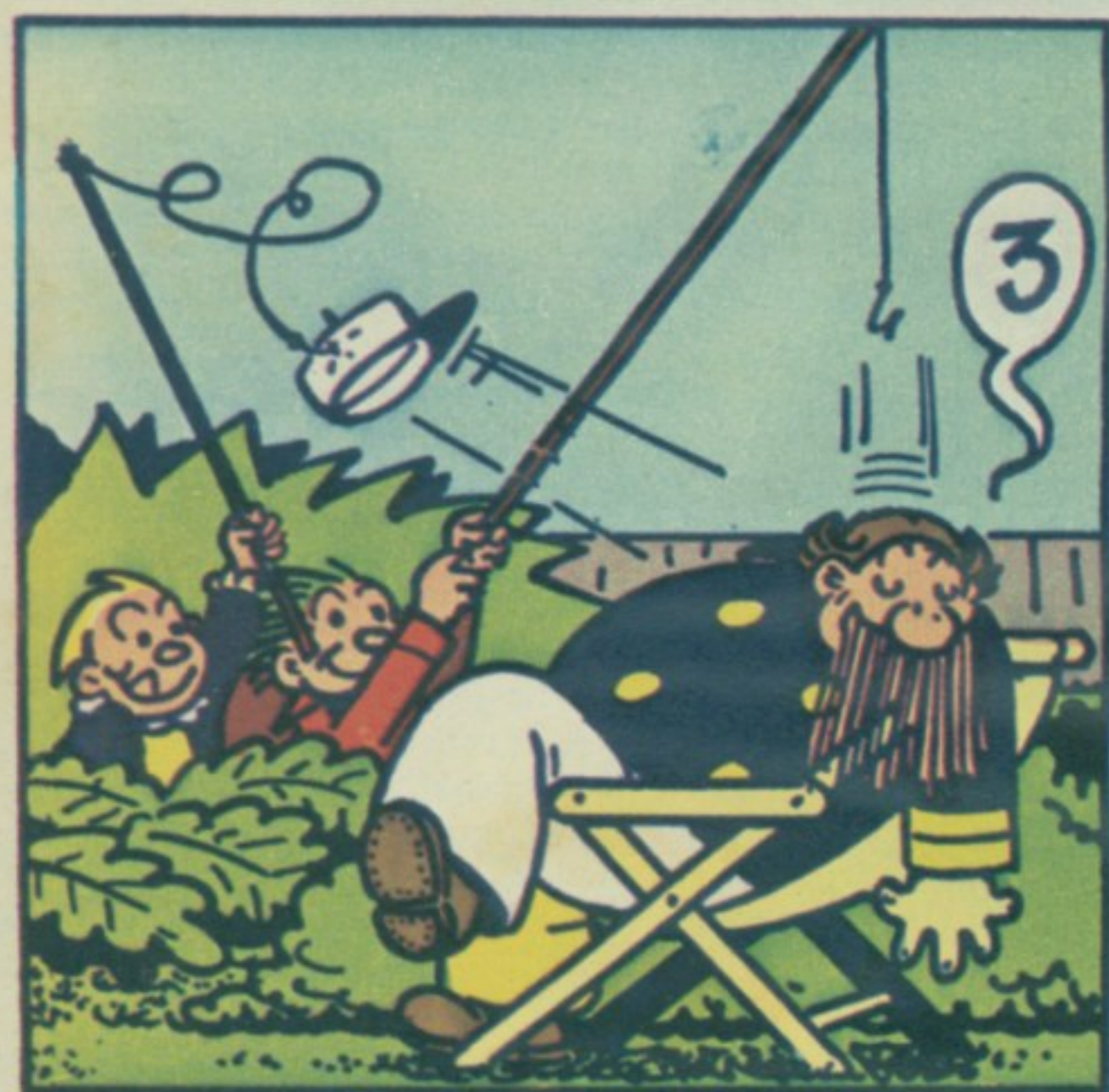
Енглец Џон Блеквотер опкладио се с једним својим познаником у двадесет сандука вискија да ће пливајући прећи Ламанш, и то у оба правца без одмора. Он је унајмио велики моторни чамац, поставио на њега један покретни базен за пливање, ускочио у њега и, док је моторни чамац снагом бензина пловио од Довера до Калеа и натраг, Блеквотер је пливао по базену. Иако љут што је преварен, познаник је морао да плати опкладу.

МАЧЈЕ ОЧИ ЗА ПСЕ

Енглеским сопственицима паса понуђене су, као последњи „крик псеће моде“ — мачје очи. Огрлица са шареним каменчићима који одбијају светлост аутомобилских фарова, штитиће убудуће псе од смрти под точковима моторних возила. Огрлица је идеја једног енглеског произвођача лажног накита. Он је у ствари намеравао да огрлице за псе учини лепшим а тек је потом открио могућност да украсно камење послужи као „мачје очи“ које ће штитити псе за време њихових ноћних „скитњи“ тамним улицама.

ЗГОДЕ И НЕЗГОДЕ

С ГРИЗЛИ МЕДВЕДИМА

Појављују се тамо где их човек најмање очекује и у време када им се најмање нада. С њима ни најискуснији ловац није сигуран како да поступи јер никад не зна шта ће урадити у следећем тренутку. Често и без најмањег повода нападају човека, уопште све што се креће, али се зато дешава да сатима прате или посматрају човека док ради, не показујући никакве зле намере. Зато је ловцима тешко да се снађу када се изненада нађу лицем у лице с овим медведима.

Пре две године извесни Клојед Орланд из Вајоминга у Сједињеним Америчким Државама кренуо је у лов с једним водичем. Налазили су се јужно од Јелоустона. Узалуд су лутали више часова по шуми, ништа нису уловили. Зато су решили да оду у неки други крај. Упутили су се зато месту где су оставили коње. Водич је заостао да изује чизму која га је жуљила. Орланд је сам наставио полако напред. После извесног времена зачуо је поново кораке свог сапутника и почео нешто да му прича. Изненађен зашто му овај не одговара окренуо се и на своје велико запрепашћење уместо водича угледао је великог гри-

зли медведа који га је пратио у стопу удаљен од њега једва петнаестак метара. Орланд је почео да дрхти од страха. Шта да ради? Од страха није ни покушао да скине пушку већ је наставио да иде као да се ништа није догодило. Медвед га је тако пратио добрих пола сата, све на истом одстојању и удаљио се тек када је чуо да се приближава водич с коњима.

Прошле јесени у септембру ловци Херб Лик и Боби Смит налазили су се на Аљасци поред реке Ток. Тек што су прешли реку у њеном горњем току, приметили су два гризли медведа како се појављују на супротној обали. Нису изгледали нимало мирољубиво. Свакако су осетили мирис меса свеже убијене дивљачи. Не обзирући се на људе, презирући опасност, загазили су у реку да се дочепају хране.

Ловце је зачудило то што виде два одрасла гризлија заједно јер то се код ових животиња дешава само у време парења и то траје веома кратко. Када су пришли на десетак метара, медведи су за тренутак застали и почели да ударају предњим шапама по води кезећи своје снажне зубе. То је био знак да су се одлучили за напад.

Тренутак је био критичан. Али Херб, искусан ловац који се до тада много пута срео с медведима, није се уплашио. Окренуо је према гризлијама свог коња навикнутог на медведе, а и други ловац, који је стајао нешто даље, учинио је то исто. То је за гризлије био знак да људи прихватају борбу. Оба ловца имала су пушке у рукама. Били су спремни да окину обарач.

Одлучност је велика ствар. Гризли су осетили да су ловци спремни на борбу и да ће одлучно бранити свој плен и зато су решили да прихвате руку помирења. Брзо су затворили своје страшне чељусти, спустили се на све четири ноге и, нешто гунђајући, полако су се окренули и нестали у шуми.

Али нису увек гризли тако мирољубиви и расположени за споразум. О томе најбоље сведочи случај Беби Саудвик. А треба знати да је Беби један од најбољих ловаца на Аљасци. Осим тога она се бави гајењем расних паса за вучу санки.

Једне вечери Беби се упутила до оставе на обали реке да донесе рибу за своје псе. Кућица је била уздигнута на кољу, око метар и по изнад земље. Обично је била закључана јер је у њој било увек

уловљене рибе. Али сада кад се Беби попела уз неколико степеника, спазила је да су врата отворена. Унутра је владао прави дар-мар. Прво што је помислила било је да је њен муж заборавио да закључа врата и да су пси упали унутра и појели рибу.

Док је она размисљала како се то догодило, угледала је своју трогодишњу кћеркицу како се приближава кућици и, готово у исто време, видела великог гризли медведа како јури из оближњег густиша право на дете. Значи, он је направио неред по кући. Али није било време да о томе мисли. И док би сваку другу жену на свету сигурно ухватила паника када би видела како медвед јури према њеном детету, Беби је сачувала хладнокрвност. Појурила је ка девојчици, шчепала је на свега метар-два испред медведа, поново јурнула ка кући, подигла дете на веранду а затим се и сама једним скоком нашла крај њега. Све је то извела пред самим чељустима дивље звери која је урларала бесна што јој је измакао плен.

Али, медвед се није лако мирис с губитком. Покушао је да се попе на веранду, али му то није пошло за руком. Онда је кренуо ка степеницама преко којих је већ раније ушао у кућу. Међутим, ни Беби није седела скрштених руку. Утрчала је у кућу и тамо нашла секиру. Брзо се вратила ка степеницама и тамо чекала напад медведа. Гризли је почео да се лење али се пред претњом секире повукао. Сутрадан га је Бебин муж открио са псима и убио. „Шта би било да су сва три моја детета пошла за мном“ — питала се Беби кад је све било прошло.

Њен муж Били најчешће је био одсутан од куће тако да је она обављала све послове око гоњења стоке и неге паса. Али једног дана морала је да пође у оближње место ради куповине. Повела је и децу са собом. Свих осам паса колико је имала везала је и добро нахранила. Само један млад пас није никако хтео да приђе осталим тако да га је на крају оставила слободном.

Када се тог дана Били вратио кући пре жене, угледао је страхан приказ. Свих осам паса било је мртво. Одмах му је било јасно да је то дело медведа. Онај млади пас је за-

вијао околу али никако није хтео да приђе Билију. Сваки пут када би му се приближио, он би узмакао. У једном тренутку човек се незгодно спотакао и пао колико је дуг у речницу. Одједном се, као из земље, у непосредној његовој близини појавио медвед и јурнуо на њега. И тешко да би се Били извукао да му није изненада стигла помоћ. Његов мали пас појурio је на циновског медведа тако неустрашиво да се и сам медвед за тренутак збунио. То је било довољно да Били устане и потражи сигурније место. Медвед се тада околио на пса али је овај вешто избегавао све нападе медведа што је разјарену звер доводило до лудила. Побегло је тек када је Били шчепало пушку и почео да пуца.

Гризли може да ствара незгоде чак и ако га ловац лично не види. То је најбоље осетио Родри Адолфус који је прошлог пролећа убио једног лоса, у близини реке Бернт у Британској Колумбији. Месо је оставио у шуми покривши га добро мушомом. Када се ујутру вратио с коњем да га однесе, месо није било. По траговима је лако закључио да му је то „пријатно“ изненађење приредио гризли. Медвед је однео мртвог лоса око 600 метара даље и пошто се добро најео, остатак сакрио у рупу покривену лишћем.

Ипак, Родри је очистио месо што је боље знао и умео и натоварио на коња. Знао је да се медвед налази негде у близини па је био на опрези. Међутим, око подне је осетио јак умор и легао да се мало одмори. Коњ је пасао у близини. Одједном је кроза сан зачуо рзање коња. Скочио је, шчепало пушку и појурio. Имао је шта и да види. Коњ је лежао у самртном ропцу док је медвед чукао комаде меса с убијеног лоса. Родри је почео да пуца али изгледа да није баш најбоље циљао јер је медвед успео да му умакне. Од тада, каже, никад више не иде сам у лов.

Али као и многе друге животиње тако и гризли медвед преживљава тешке дане. И поред све његове храбрости и лукавства дани су му одбројани ако се озбиљније не заштити од убијања. Настави ли се са досадашњим темпом уништавања, за десетак година гризли медведе ћемо познати само са слика или из музеја.

СПОРТСКИ КАЛЕИДОСКОП

Изрека да ивер не пада далеко од класе не може се применити на децу двојице познатих америчких спортиста, Џесија Овенса и Џоа Луиса. Мери Овенс, кћерка јунака Олимпијских игара 1936. године, нема појма шта је атлетика. Истина, она се прославила на други начин победивши на конкурс лепоте у држави Охајо. А деветнаестогодишњи Џо Луис — млади, син чувеног боксера, недавно је изјавио: „Не разумем како се мој отац, добар човек, толико меког срца, могао бавити тако страшним спортом!“

3:110

„Важно је не победити већ учествовати“ позната је девиза учесника олимпијада. Али, не само њихова. Њу су, изгледа, прихватили и играчи месног фудбалског клуба „Рајхенбах“ у Немачкој. Из недеље у недељу ова злосрећна екипа губи утакмице, али то је не спречава да се следећи пут појави на време пред својим верним навијачима.

Већ десет година спортски клуб „Рајхенбах“ се налази на самом дну табеле. То се догодило и прошле године кад су фудбалери овог клуба дали свега три а примили 110 голова. На крају морамо нешто рећи у њихову одбрану: Рајхенбах је сеоце у коме живи само 53 становника!

У Италији већ много година постоји „Савез уморних“. Учлањавање у њега симболише протест против вртоглавог темпа живота у савременом друштву. Интересантно је да су сви играчи клубова „Интернационале“ и „Јувентус“ чланови тог клуба. Једно само није јасно, како они усаглашавају принципе „уморних“ са великим брзинама савременог фудбала.

Бициклом по морском дну

За време једне фудбалске утакмице у чилеанском градићу Антофагаста догодио се један заиста редак случај. Играле су екипе градске општине и официра гарнизона. Судија је досудио пенал против армијске екипе. Одједном, један од играча ове екипе недвосмисленим гестом показао је судији да се одмах удаљи са терена. Судија се покорно удаљио. Он је био подофицир у месном гарнизону. Игра је игра, а служба — служба...

Главна личност телевизијске емисије посвећене „свету тишине“ недавно приказане у Француској био је 64-годишњи гњурац Андре Ледик.

Андре Ледик? Младим генерацијама данас ово име не казује богзна шта. Међутим, пре нешто мање од четрдесет година Андре Ледик био је један од најпопуларнијих бицикличких шампиона, а два пута, 1930. и 1932. године био је победник у бицикличичкој трци „Тур д'Франс“.

Ледик је гњурањем почео да се бави тек у 57. години и поводом тога каже: — Истраживање морског дна веома је интересантно. Уз то је и мање опасно него возити бицикл по пиринејским или алпским серпентинама. У току гњурања пронашао сам и изнео на површину не само старе римске амфоре и лангере већ и један нов мотоцикл. А да и не причам о узбудљивим сусретима с великим и опасним рибама!

Француски лист „Миди“ објавио је следећу белешку: „Овим путем изражавамо захвалност непознатом навијачу који је добио опкладу против мог мужа на последњој утак-

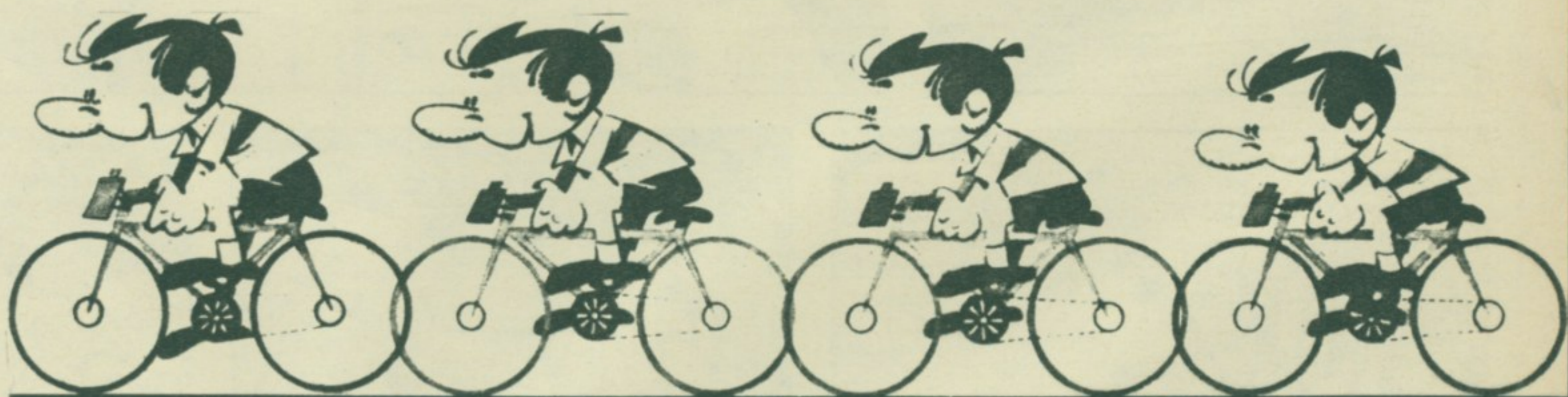
мици. Сада мој супруг остаје свако вече код куће и породица је врло задовољна. Захвална — мадам Жинет В“.

Пеле постаје композитор. Таква наслов одштампан је великим словима у неколико листова Рио де Жанеира. Фудбалски понос Бразила, Пеле, написао је три самбе које су биле изведене на месном музичком фестивалу.

ЧЕТИРИ БРАТА — ЧЕТИРИ ШАМПИОНА

Пре извесног времена у једној међународној бицикличичкој трци победила је екипа Шведске коју су сачињавала четири брата: Геста, Ерик, Штур и Томас Петерсон, и то испред многих познатих бицикличичких асова Данске и Италије. Организатори трке били су изненађени не само брзином већ и елеганцијом њиховог стила.

— Наш успех није случајан — рекао је новинарима Геста, најстарији међу браћом Петерсон. — Од најранијег детињства возимо бицикле, а као тренинг служиле су нам трке које смо свакодневно организовали од куће до школе и на траг. Успех браће Петерсон у Шведској није наишао на велики одјек, јер у

овој земљи бицикл се много више сматра превозним средством него спортом. Уосталом, ни браћа нису много заинтересована за даља такмичења и славу. Они кажу да су учествовањем у овој трци хтели да окушају своје снаге и да ускоро сва четворица намеравају да на бицикlima обиђу свет.

ПРЕВАРЕНИ ЛЕГИОНАРИ

У лето 1943. године славонски партизани сазнали су од својих обавештајаца да је у Булинац, недалеко од Бјеловара, стигло сто двадесет Павелићевих легионара са источног фронта. Били су то „заслужни ратници“, сваки од њих имао је по два или више одликовања за учешће у борби против Црвене армије. Сад су повучени у опћинско место Булинац

— на одмор и уживање. Ту су живели удобно и безбрижно — окружени бункерима, уз пиће. Нису ни слутили да је командант упоришта, домобрански сатник, сарадник партизанских обавештајаца. Управо су са њим заједно партизани разрадили план за разоружање легионара. Први покушај је пропao. Заправо одустало се од њега. Решили су да

сачекају да прође неко време, да се на то заборави, а онда је припремљен други, много смелији план. Према њему четрдесетак партизана обучених у легионарске униформе требао је да као појачање у први сумрак дођу у сам Булинац. Право међу усташе.

Тако је и учињено. Издвојено је четрдесет партизана и теренских

радника. Обукли су нова домобранска одела, неки су на њих чак и прикачили заплетења усташка одликовања. Имали су и свог официра, сатника. Био је то партизански командант батаљона Тома Тудић. Да би план био сигурнији, телефоном је јављено да одређеног дана и часа долази појачање од четрдесет људи.

Тако је ова необична колона „легионара“ пошла из Северина према Булинцу. Ишли су главним друмом. Кретали су се слободно, без журбе, певајући. Нико их није задржао, све док нису дошли до првог бункера у самом упоришту.

Овде су већ наишли на усташку предостројност. „Сатник“ Тудић је на позив стражара смирено пришао и после измене одзива и лозинке, које је унапред прибавио, увео групу у Булинац.

Дан је био кишовит, тмуран. Само што није пао мрак. Два сатника: један — командант легионарског гарнизона, други — командант партизанског батаљона, после војничког поздрава и упознавања почели су да разводе групе „легионара“ по градињу. У сваки бункер распоредили су по петорицу партизана. На тај начин убрзо се у сваком бункеру нашло по петнаест усташа и пет партизана. Већина усташа се картала и досађивала, не показујући особито интересовање за ново појачање. Појачање као и свако друго, шта ту има да се мисли. Посао партизана био је већ упола готов. Оружје усташа било је сложено у сошке. Пред svakим бункером стајао је стражар. Они су у ствари били најозбиљнија препрека, јер су били наоружани и на дужности.

Када је и последња партизанска група ушла у задњи бункер, према ранијем договору одјекнула су три пуцња из „сатничког“ пиштоља. Био је то знак за напад. Настао је општи метеж. Одвојени од оружја, легионари су били приморани да подигну руке увис. Само су при разоружавању стражара два пушчана метка била испалена пред једним бункером.

За кратко време сто двадесет одликованих Хитлерових и Павелићевих легионара, који су прешли дугачак пут на источном ратишту изгубили су неславно битку у свом властитом упоришту.

МЕСО ПА ОСТАЛО

У пролеће 1943. Милан и Мато Килибарда, позадински радници у Бањанима, сврате код познаника који их задржа на вечеру. Чак и јагње закла. Баш кад су почели да се сладе укусном јагњећом чорбом, залаја пас. Домаћин изађе на кућни праг, одмах се врати и викну:

— Ево четника!

Позадинци бацише кашике, шчепаше пушке и, кроз тајни поклопац на поду, брзо се спустише у избу и кроз прозор умакоше гонитељима. Чим се обреше на слободном терену зажалише за јагњетином.

— Слушај, Милане, одсад ћемо увек прво јести месо па онда чорбу! — рече Мато уздишући за добрим залогојем који им испред носа измаче.

ПРОКЛЕТА КАБАНИЦА

У јесен 1944. у Бокељску бригаду дође један железничар са црном кабаницом. У првом окршају би рањен и упућен у болницу. Његову кабаницу обуче десетар. Кроз неколико дана погибе. Иако је многим борцима недостајао шињел, устезали су се да узму кабаницу. На концу се, ипак, јави један Шиптар из Бара. Далоше му је. После неколико дана и он би рањен и упућен у болницу.

Оног дана кад Шиптара послаше на лечење вод се грејао око велике ватре. Борци су с времена на време подозриво погледавали на кабаницу. Тада један устаде, наложи доста сувог грања и кад се ватра добро распламса зграби кабаницу и баци је посред ватре. Неко му довикну:

— Што то учини, друже, јеси ли полудео?!

— Не! При чистијој сам свести но икад! Ову проклету кабаницу, заиста више нико од нас неће на рамена ставити па да је сва од сакте и кадифе.

ДА СЕ ВИДИ КО ЈЕ КО

У пролеће 1944. дође Блажо Јовановић, секретар КП за Црну Гору, са двадесет партизана у село Мужевце у подножје Његоша. Позва сељаке на разговор. Међу партизанима се налазио и Љубиша Милачић, који је био навикнут на курјачко осматрање и опрезност, па је и тог дана будно мотрио на сељаке који су седели и придлазили. У једном тренутку Љубиша устаде и викну:

— Престани, друже, доста си говорио! Седи, мало се одмори а ја ћу с неколико речи завршити збор и онда ћемо кренути!

Пошто се одмакоше од села, Блажо га упита: — Шта ти би, Љубиша, да онако вичеш на мене и да ми узимаш ријеч?

— Нешто су ми били сумњиви они сељаци који су придлазили. Побојах се да који не окрене пушку у тебе. Због тога викнух, да би онај народ схватио да има неко старији од тебе. Пошто си ме послушао сигурно је свако помислио да сам то ја. Ако би дошло до пуцања прво би пуцали у мене, а не у тебе. Ето, зато викнух!

ДРАГАН ЦАЈИЋ

**ПОЛИТИКНИ
ЗАБАВНИК**
ИЗДАМ СУБОТОМ

ЕТРУРСКЕ ДВОКОЛИЦЕ

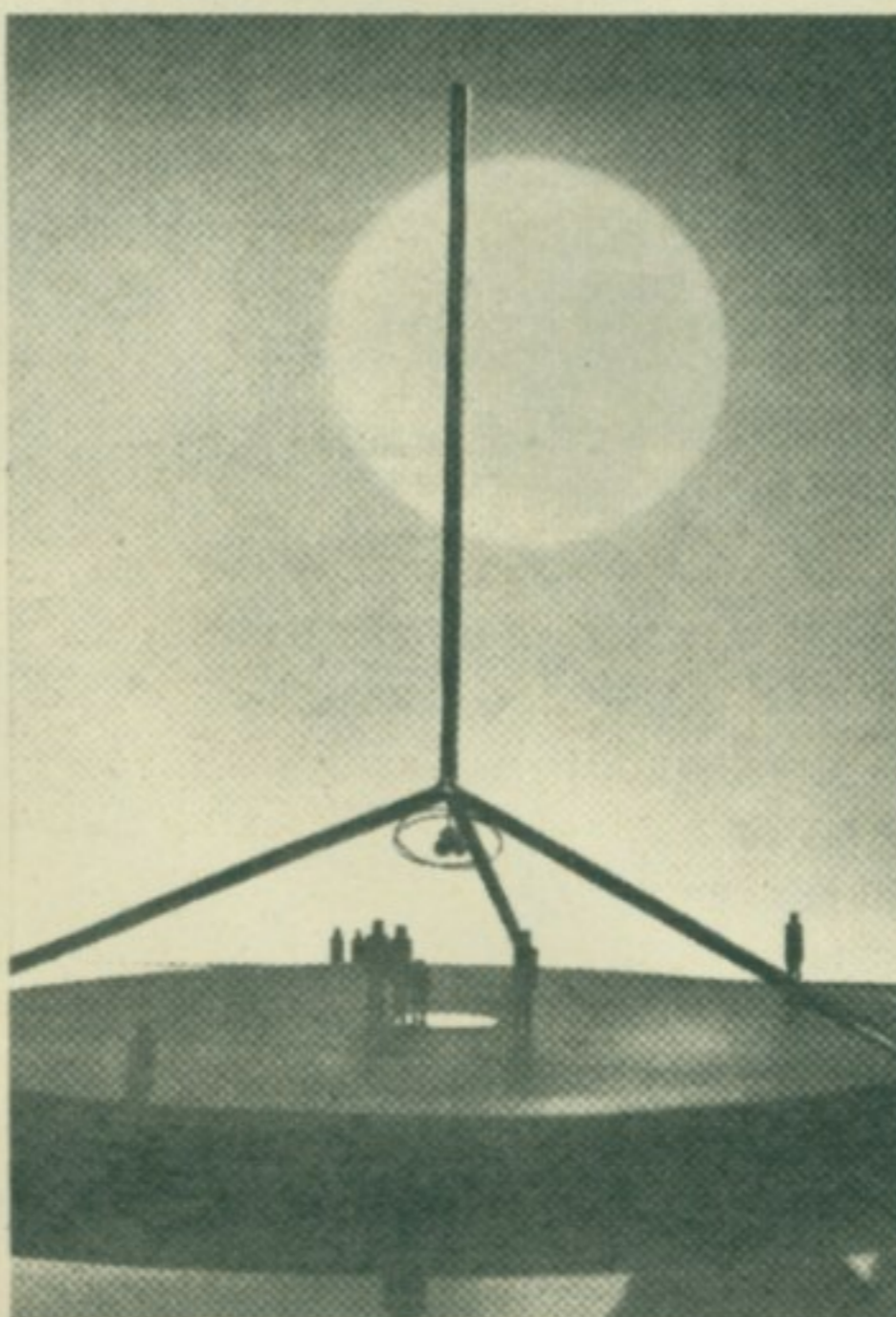
Група белгијских археолога ископала је у близини места Искија де Кастро, на стотинак километара од Рима, једне за археологе заиста ретке и драгоцене ратне двоколице старих Етрураца.

Отварање 2968. године

Године 1993. у америчком граду Амарилу биће отворена једна од комора споменика високог 20 метара и изграђеног од челика који не рђа. У тој комори налазе се, херметички запечаћени у хелијуму, подаци о човековој зависности од природних извора. Остале коморе биће отворене кроз 50, 100 и 1000 година.

Сврха подизања овог споменика је да усредреди пажњу научника на потребу очувања природних извора, нарочито хелијума, у којем се већ сада осећа несташица. Данашње природне залихе хелијума биће исцрпљене већ око 2000. године а потреба за њим стално расте. Елемент хелијум откривен је тек пре 100 година, и

челични споменик подигнут је у знак обележавања те стогодишњице.

МАГНЕТОФОН

ВРШЊАК БИОСКОПА

Тешко је поверовати да је магнетофон, који је у наш свакодневни живот ушао тек пре десетак година, вршњак старинских грамофона, првих биоскопа и нескладних механичких кочија које тек издалека подсећају на савремене аутомобиле. Па ипак је тако: и код најмодернијих магнетофона користе се принцип који је, још 1889. године, изложио Волдемар Паулсен, службеник телефонске централе у Копенхагену.

Нико не зна како је Паулсен дошао до свог открића. Познато је само да је његова дужност била да отклања кварове у телефонским уређајима. Када су апарати функционисали нормално, Паулсен није имао шта да ради. Да би скратио те часове доколице, вршио је експерименте с магнетом, електричним проводницима, калемовима. После неколико месеци открио је занимљиву појаву: на челичној жици могу се јаче или слабије намагнетисати честице размештене једна на другу. Ако се затим таква жица брзо повуче кроз електромагнет микрофона, он одаје звук. Тај процес се може извести и у обратном правцу: говорити у микрофон истовремено провлачећи кроз његов електромагнет челичну жицу. Тада ће се на њој наћи „записан“ људски глас. Записани звуци лако се бришу: довољно је „одмагнетисати“ жицу и затим је користити за нова записивања.

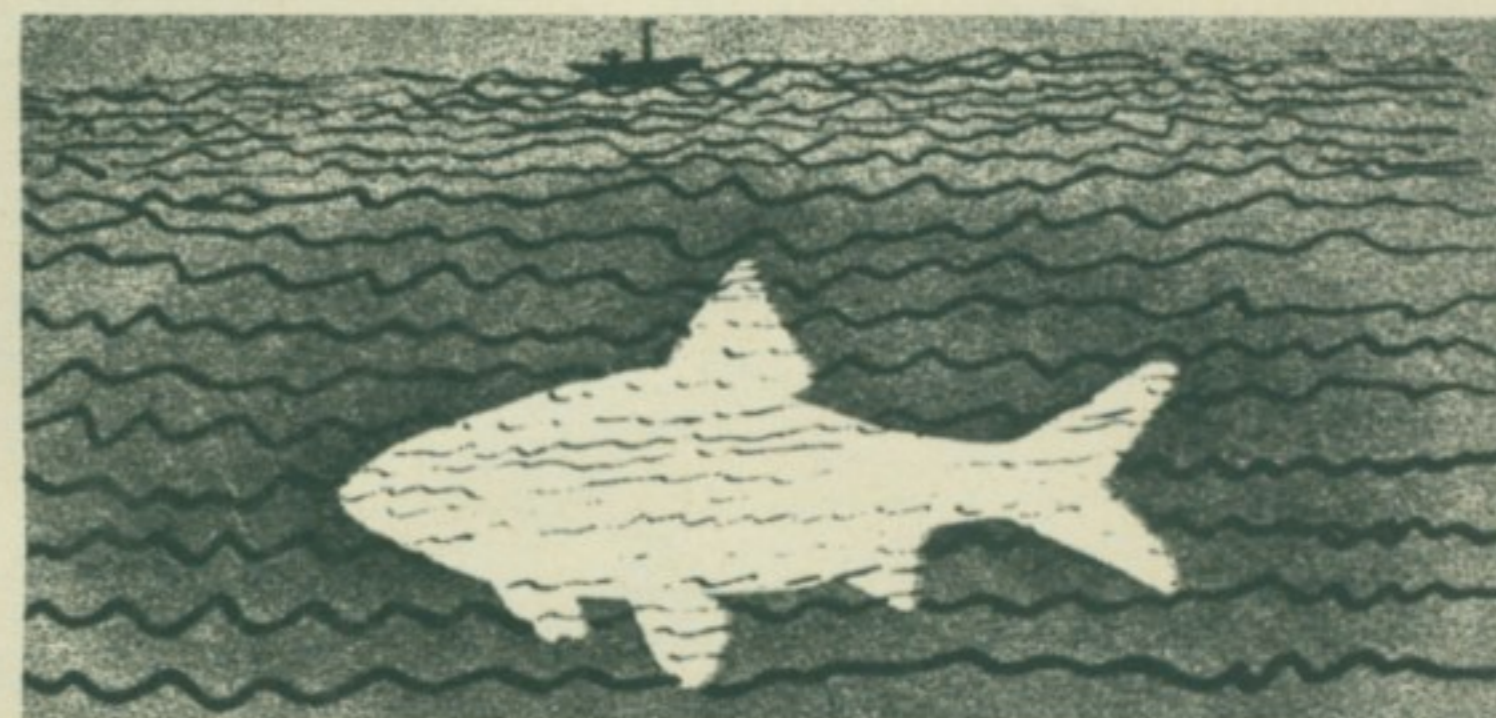
Паулсен је умео да оцени важност свог открића: 1898. године он је патентирао свој „телеграфон“ којем је, две године касније, на међународној изложби у Паризу додељен „гран при“. Током следећих

година Паулсен је добио патенте и у другим земљама Европе и Америке па је одлучио да почне да производи своје апарате. Тако је 1903. године уз подршку америчких финансијера, настала Америчка телеграфска компанија која је почела да производи диктафоне. У почетку је посао лоше ишао. Јер, лош квалитет звука и гломазна челична трака на којој је звук записиван нису дозвољавали магнетофону да одржи „превласт“ над грамофоном и фонографом. И поред свих Паулсенових настојања фирма је — престала да постоји.

Занимање за „магнетско записивање“ обновило се и појачало после 15 година када су се појавили јаки електронски појачивачи који су отклонили најозбиљније недостатке првих апарата. Двдесетих година овог века америчка флота прилагодила је магнетофон за убрзање емитовања и примања радио-телеграфских саопштења. Нешто касније и у Немачкој и Енглеској почели су да израђују магнетофоне који су и даље имали челичну траку каквом се служио још Паулсен.

Отада је магнетофон стално усавршаван. Немачки истраживач доктор Пфлаумер открио је, на пример, да се метална трака може заменити папирном, а касније и — пластичном. Тешко би било набројати све оне који су допринели усавршавању магнетофона. Ипак, са сигурношћу се може рећи да палма првенства припада Волдемару Паулсену који је пре 70 година открио принцип на којем се заснива најсавршенија апаратура за записивање звука, принцип који се и данас користи.

ЦЕПНА ФАБРИКА ПИТКЕ ВОДЕ

На нашој планети већ почиње да недостаје слатке воде — и за пиће и за индустрију. Научници позивају у помоћ „фабрике“ за претварање морске воде у слатку. Те фабрике су или обичне, топлотне, или атомске, али принцип на којем су засноване је исти: испаравање морске воде, а затим кондензација паре. Међутим, овај начин није економичан, јер захтева много енергије. Зар се вода не би могла ослободити соли неким другим, јевтинијим методом?

Брод је претрпео несрећу. Морнари који су успели да се спасу захваљујући помоћним чамцима или сплавовима, одржаће се у животу све док имају воде за пиће. А кад воде нестане... И док они трпе жеђ свуда око њих пливају хиљаде великих и малих „фабрика“ за пречишћавање воде. Да, хиљаде риба!

Течност у њиховим телима је пресна и њом се може утолити жеђ. У њиховим организмима постоји систем полупаразитних преграда које пропуштају воду а задржавају соли из ње. То је осморегулација живих организама која одржава одређени минерални састав крви, лимфе и других течности у организму.

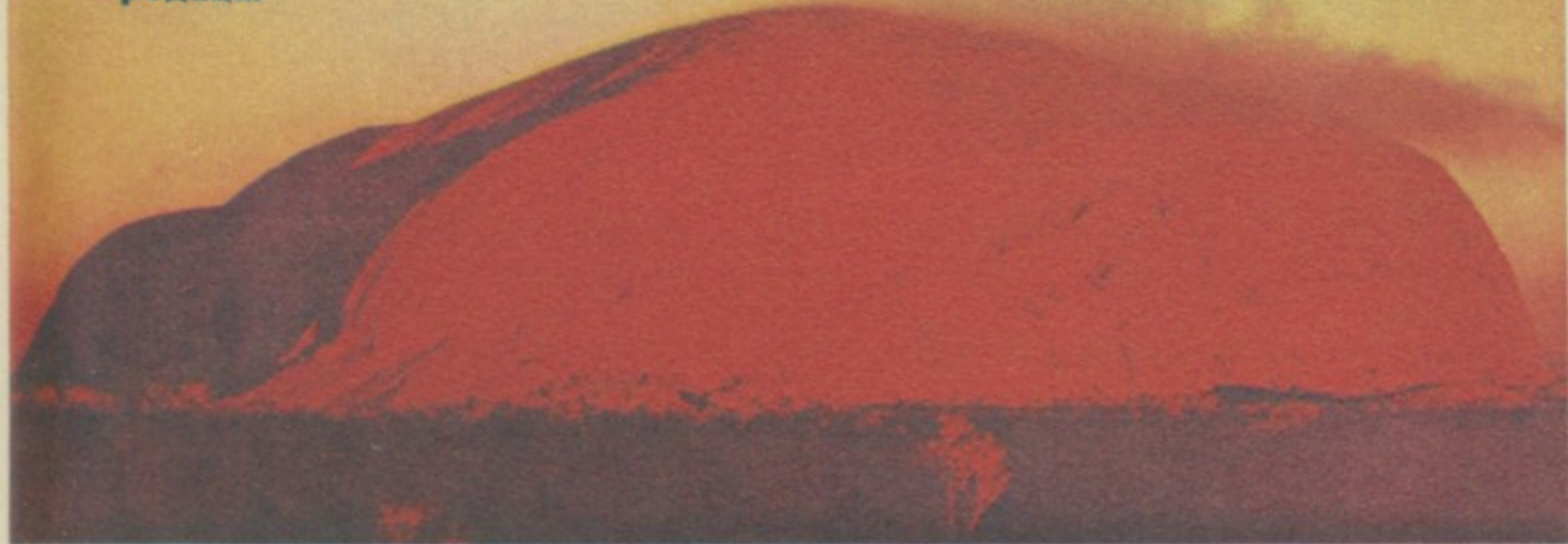
Та појава, названа у физици осмоза, користи се у новим уређајима за претварање слане воде у питку. Такви уређаји су веома једноставни. У ствари то је цев с порозним зидовима начињена од стаклених влакана обложена изнутра ацетатцелулозом обрађеном на нарочити начин (ацетатцелулоза је полуфабрикат који се добија при производњи вештачке свиле). Једино што је потребно да би „фабрика“ радила је висок притисак под којим би морска вода пролазила кроз цев.

Ако би бродоломници имали при себи једну такву „фабрику“ — она не мора да буде већа од обичне чаше — питка вода би им била обезбеђена. Јер, висок притисак не представља проблем на отвореном мору. Довољно је везати „фабрику“ врцом, спустити је на дубину од неколико стотина метара и — неколико десетина атмосфера стоји вам на услузи.

Фабрика-чаша извучена на површину биће пуна чисте, хладне, питке воде.

УСАМЉЕНИ ДИВ

Усред непрегледне аустралијске равнице, вечно пржене сунцем, уздиже се Ајерова стена, највећа монолитна громада на нашој планети. Стена је кружног облика, неправилног разуме се, а у њеном подножју, свуда унаоколо, налазе се пећине чији су зидови покривени пећинским цртежима који веома речито причају о историји аустралијских домоваца.

КОАЛА ИМА ПРЕДНОСТ

У аустралијској држави Квинсленду постоје многи путеви на којима аутомобили и друга моторна возила нису најважнија: на њима животиње имају предност. На местима где оне, одлазећи на појило или на „ручак“, прелазе преко путева, постављене су табле које упозоравају возаче да на тим пролазима животиње имају предност. Ево једне такве табле која симпатичним коалама, чулавим аустралијским торбарима према чијем су „лику и облику“ начињене све меде од плиша, осигурава слободан прелаз преко шумског пута.

СУНЦЕ СКАМЕЊЕНО У СМОЛИ

Од давнина је филибар, поред слоноваче, био омиљен материјал мајстора-драгуљара. У старом Риму, за време Нерона, мала фигура извајана у филибару била је скупља од роба. Филибар је красиво оружје богатих ратника, одежде монарха и црквених великодостојника, раскошне хаљине гости у замковима и на дворовима.

О пореклу филибара постоје многе легенде. За једне су зрна филибара биле смрзнуте сузе кћерке бога Сунца — Хелиоса, други су веровали да је то морска пена отврдла под сунчевим зрацима.

Научницима је одавно позната права природа филибара: то је окамењена смола четинарског дрвећа које је расло и „плакало“ на нашој планети пре много милиона година. При најмањим „озледама“ дрвеће је лучило смолу која се, текући низ стабло, брзо стврдњавала. Слој за слојем земље покривао је стврднуту смолу, а затим је, и земљу и смолу, покрило море. Створили су се услови при којима органске материје нису труиле већ се окамењавале. И смола четинара претворила се у — филибар.

НА ТУЦЕ ЈЕ ЈЕВТИНИЈЕ

стију нашли бисмо чоколаду. Имао је обичај да тражи оловку а после нам је делио туце аутоматских оловака. А када смо га грлили и говорили колико нам је недостајао, кнедла му је застајала у грлу и није могао да говори. Тада нам је провлачио прсте кроз косу и шљепкао нас по туру.

Када је тата купио кућу у Монклеру, рекао нам је да је то кућрак у једном запуштеном кварту. На путу за Монклер тата нам је показивао неке бедне куће говорећи

1

Породица Гилбрет имала је дванаесторо деце, шест дечака и шест девојчица. Сви су имали риђу косу. Тата Гилбрет, стручњак за продуктивност рада, био је убеђен да принципи које примењује у научном руковођењу фабрикама, могу одлично послужити и у васпитању његове несташне деце. Сада, кад су двоје најстаријих и Френк и Ернестина, већ ожењени одн. удати и имају своју децу, сели су и написали ову носталгичну причу о породичном животу и њиховом многовољеном диктатору.

Отац је био висок и имао је велику главу. Није био више витак, већ одавно је прешао 90 килограма, али је одавао утисак човека који верује у себе. Био је поносан на своју жену, породицу и каријеру.

Отац је био упоран човек и имао је способност да наметне своју личност. Где год је радио успевао је да повећа продуктивност рада за преко 25%.

Веровао је да све оно што учини заједно са мамом, мора уродити плодом. Због тога је имао дванаесторо деце.

Увек је у пракси спроводио оно што је проповедао и било је готово немогуће одредити где се завршава његова професионална активност научног руководиоца рада а где почиње његов домаћи живот. У породици и на раду увек је био стручњак за продуктивност рада. Прслук је закопчавао одоздо нагоре уместо одозго надолу, јер су за први начин биле потребне свега три секунде док је за други начин требало читавих седам. Осим тога, употребљавао је две четке за сапуњање браде јер је на тај начин успевао да уштеди 17 секунди од вре-

мена одређеног за бријање. Наша кућа у Монклеру била је нека врста школе за научну организацију рада и одбацавање некорисних покрета.

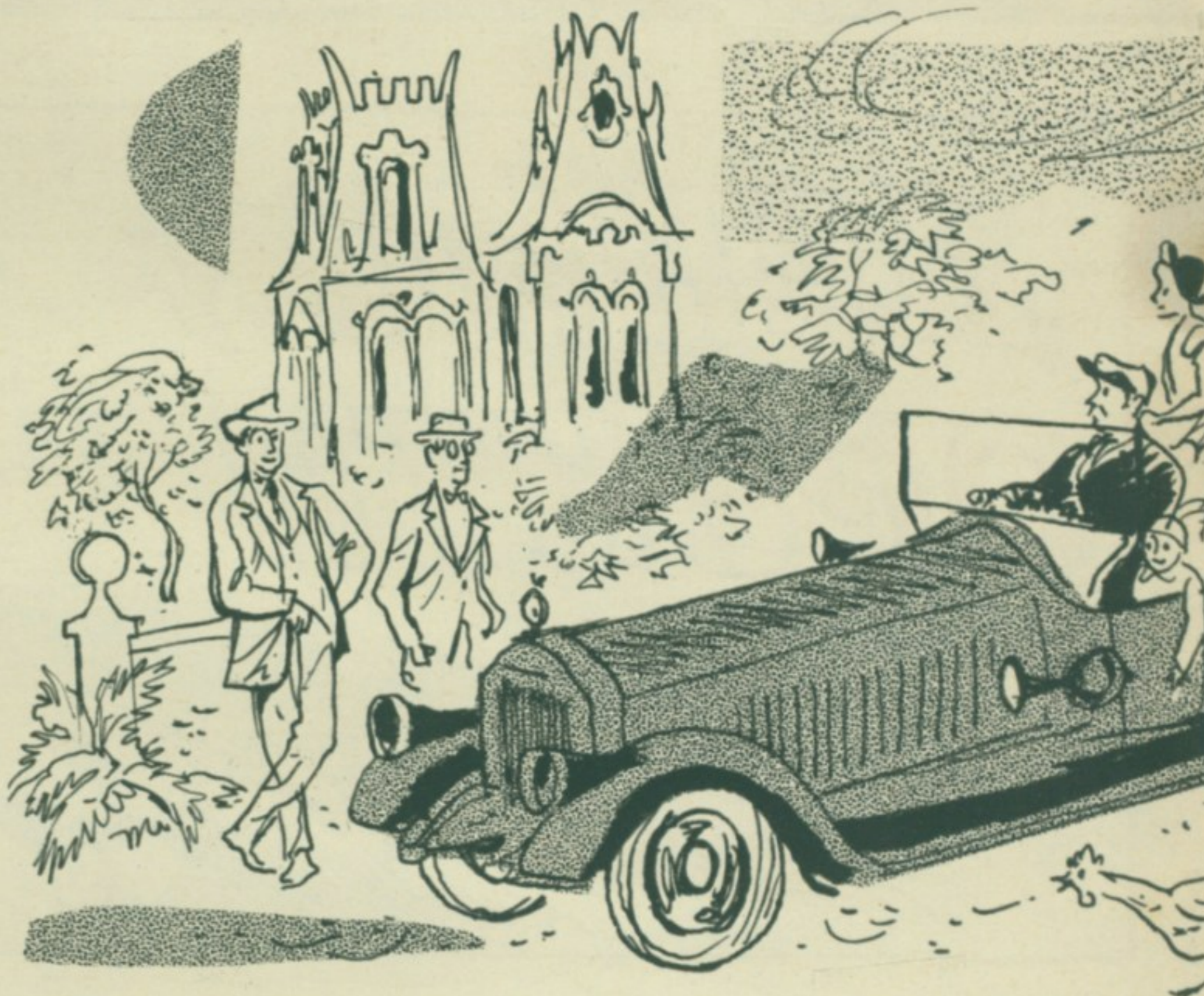
Отац је снимео филм док смо ми, деца, прали посуђе да бисмо, проучивши га, пронашли могућности да смањимо наше покрете и тако уштедимо време у прању. У купатилу је био обешен распоред послова и хигијене и ми смо морали сваког јутра и вечери да стављамо своје иницијале после прања зуба, после купања, чешљања и пошто наместимо кревете и напишемо задатке. У нашој кући владао је прави војни режим, али за туце деце заиста је било неопходно мало строгости да кућа не би постала лудница.

У граду се причало да отац има толико деце да не може да их препозна. Сам он нам је причао шта се једном десило кад је мама негде отишла и њему оставила да води бригу о кући. Када се вратила, мама га је упитала да ли је све било у реду.

— Све је ишло добро осим с оним тамо — одговори отац. — Али, један ударац по туру све је довео у ред.

Мајка која је у свакој ситуацији умела да сачува присуство духа само промуца:

— Али, онај није наш, то је дете наших суседа.

Иако је био ауторитативан, отац је умео с децом, увек је успевао да нас заинтересује. Сматрао је да већина одраслих престаје да размишља оног дана када заврши школу, а у неким случајевима и много раније. За децу је говорио да су увек спремна да примају нове утиске и да су жељна знања. „Ако са њима почнете да радите одмалена“, често је говорио отац, „можете их научити све што желите“.

Кад би се враћао с пута, отац би већ са плочника звиждао знак за „општи збор“.

Овај позив је значио да треба све оставити и појурити или ризиковати страшне последице. На први звук ми бисмо појурили из свих хошкова куће и баште. Понекад, отац би гледао на хронометар, који је увек носио са собом, да би видео за које време породица може да се окупи. Рекорд је износио шест секунди.

Отац је звиждао збор и онда када је желео да казна ко је употребљавао његов бријач или ко је просуо мастило по његовом писаћем столу. Звао нас је и кад је хтео да нам повери специјалне послове. Али најчешће нас је окупљао када је желео да нам подели неко од својих чудесних изненађења, а најлепше оном детету које би стигло прво. Никад нисмо знали какве нас вести очекују, добре или лоше.

Понекад, кад би трком стизали до капије, правило би се веома строг.

— Покажите нокте — захтевао је строго. — Да ли су чисти, јесте ли их одсекли? И тада би вадио из торбе приборе за маникирање за девојчице и цепне ножиће за дечаке.

Или би нам свечано стезао руку и кад бисмо је извукли између пр-

да и наша личи на њих с том разликом што наша кућа има више разбијених прозора и можда нешто мањи врт.

Када смо стигли, тата нас је провео кроз најсиромашнији крај Монклера и зауставио се пред једном напуштеном кућом коју не би пожелела ни најгора скитница.

— Ти се шалиш, зар не? — упитала га је мама с извесном надом.

— Зашто, шта није добро? Шта вам се не свиђа — упита отац.

Ернестина и Марта отворено су изразиле незадовољство а Лил је почела да плаче.

— Па није тако лоша, са мало фарбе и неколико дасака да се покрију оне рупе — рече мама да би нас утешила.

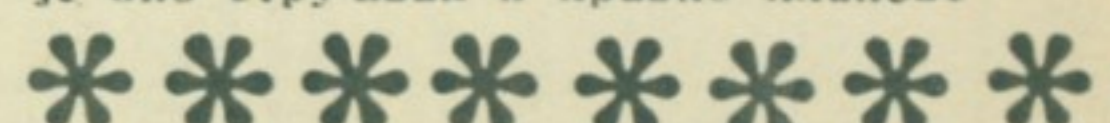
За то време отац је смејући се нешто тражио по џеповима.

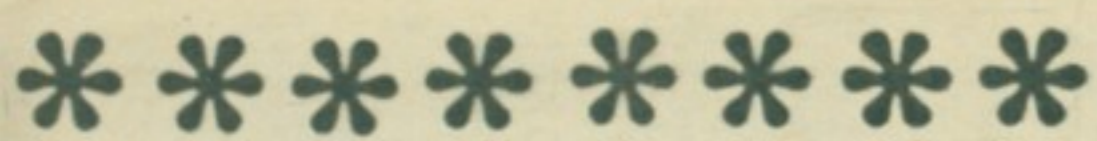
— До ђавола, децо, причекајте један тренутак. Па ја сам погрешно адресу. Ова кућа изгледа нешто лошије него кад сам је видео последњи пут.

После тога одвео нас је мало даље пред једну стару али дивну кућу са 14 соба, великим вртом са цвећем и двадесетак воћака. У почетку смо мислили да се отац опет шали са нама.

— Не, ово је наша кућа? — рече... — Само сам хтео да видите прво ону а ову нисам хтео да вам опишем, јер нисам желео да вас разочарам.

Наш први аутомобил отац је купио годину дана пре сељидбе. Иако је био стручњак и правно планове

комплексних машина, никад није успео да докучи тајне наших кола.

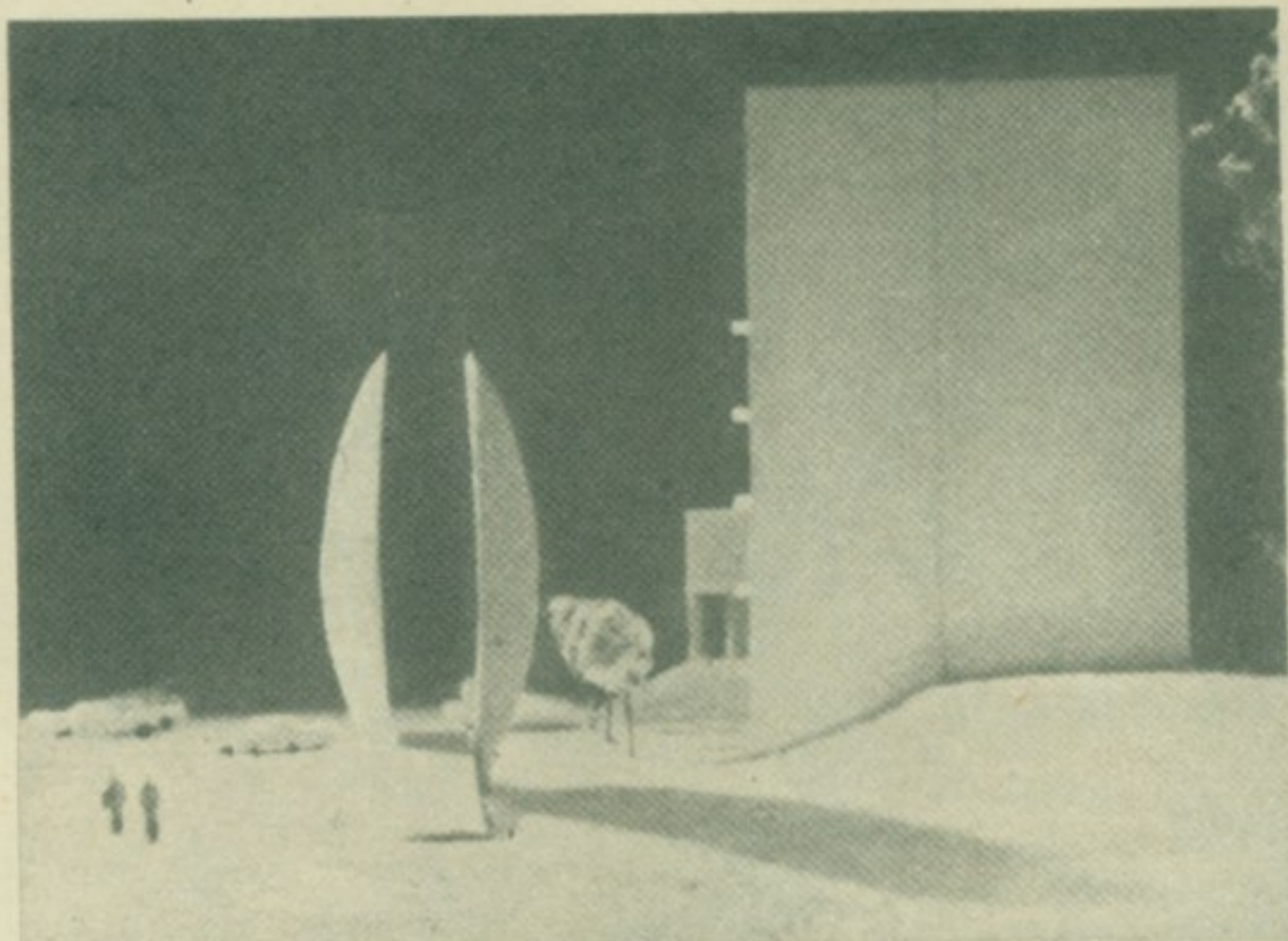
Просто речено, отац није знао добро да вози. Осим тога возио је сувише брзо. Сви смо се страховито плашили, особито мама.

Донели смо неке мере сигурности како бисмо сачували животе.

Неки су добили задатак да пазе на кола која се појављују са леве стране, други су пазили на десну страну. Онај ко је седео на предњем седишту до маме и млађе деце, имао је задатак да обавештава оца када може да пређе кола испред нас.

СПОМЕНИК КОЈИ ПЕВА

Још издалека чуће се музика. Необична, као да извире ниоткуда и обојена плаветнилом неба. Са сваки кораком постајаће све јача и биће потребно мало нешто времена да би човек схватио да она долази заједно с ветром из уског простора ограниченог двема бетонским шкољкама високим преко десет метара. ... Човек пролази између те две шкољке и његови кораци одјекују, понављају се. Дижу се увис и дају музици другу боју.

Бетонске шкољке, обложене с унутрашње стране полираним титаном, које подсећају на наушнике, постављене су тако једна према другој да се у простору између њих сваки настали звук, чак и приметни шапат ветра, вишеструко

одбија од удубљених површина. Звук се појачава, расте, рађа нове звуке, ти нови звуци уплићу се у старе, и тако бескрајно дуго и бескрајно разнолико. И човеку који буде стајао између тих високих шкољки изгледаће да у тој незавршеној симфонији чује све позиве и гласове света.

... Међународни савез за електрогезе објавио је конкурс за споменик који треба да буде подигнут у Женеви на Тргу нација у част стогодишњице савеза. Прву награду на конкурс добио је пројект „Споменика који пева“ који су, у сарадњи са стручњацима за акустику, израдили млади совјетски архитекти Мисојников Иљин-Адајев и Канагин.

ТЕЖЕ ЈЕ

ЉУШТИТИ КРОМПИР НЕГО ВОЗИТИ КОЛА

Данашње рационално доба које подвргава научној анализи и најситније појединости из свакодневног живота даје нам тачне податке о економичном, целисходном и најефикаснијем трошењу енергије у сваком послу или акцији. Зна се да ниједан пут или рампа не смеју имати нагиб већи од 20 степени, да најбољи нагиб степеништа износи 30 до 45 степени, да најмање замара степениште чији је праг висок 16 до 18 а дубок 26,50 до 30,50 сантиметара, да ширина ходника у којем треба да се мимоиђу два чо-

века не сме бити мања од 112 сантиметара. Најзад, зна се да се лакше чита на бројчанику округлог него дугуљастог облика, да у првом случају просек грешака износи 11 а у другом 28 одсто.

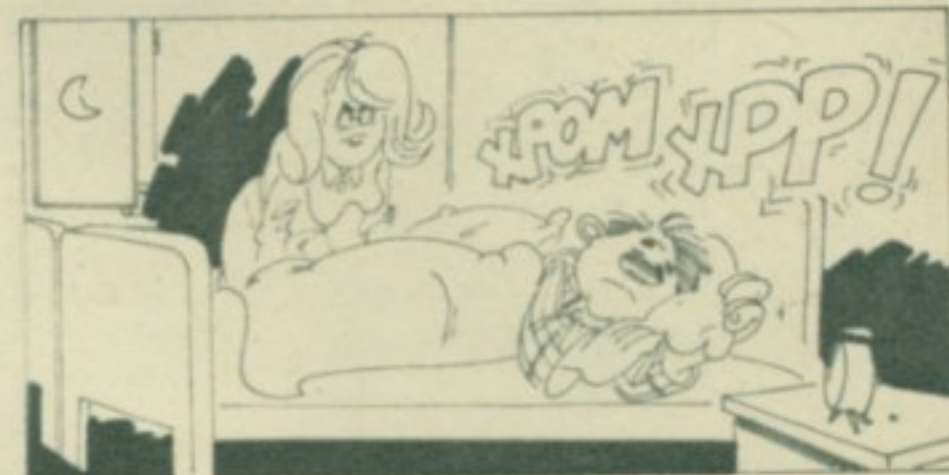
Тачно се зна колики је утрошак енергије за разне делатности или врсте рада. Тако се за шивење руком или машином утроши 1,3 до 1,6 калорија у минуту; за куцање на машини 1,4 до 2,1; за рад обућара 1,8 до 2,7; играње карата 1,9 до 2,4; љушћење кромпира 2,1 до 3; управљање аутомобилом 2,2 до 2,8. За слагање опека потребне су 3,4 до 4 калорије у минуту, за мужу крава 3,4 до 4,7; лупање у добош 3,5 до 4; пеглање 3,6 до 4,2; ходање брзином од четири километра на час по песковитом тлу 4,3 до 5,3; на орање 5,4 до 6,9; товарење угља 6,6 до 7,7; гурање вагонета 7,3 до 10,6 а за сечу стабала 8,2 до 10,7 калорија.

У току сна утроши се око 70 калорија на час што за осам часова износи 560 калорија. Међутим за осам часова професионалног рада потроши се просечно три и по калорије у минуту или укупно 1.710 калорија док је за осам часова слободне активности потребно око 1.120 калорија. То значи да је савременом човеку у просеку потребно за један дан око 3.390 калорија.

ПОД СУДИЈСКОМ ПЕРИКОМ

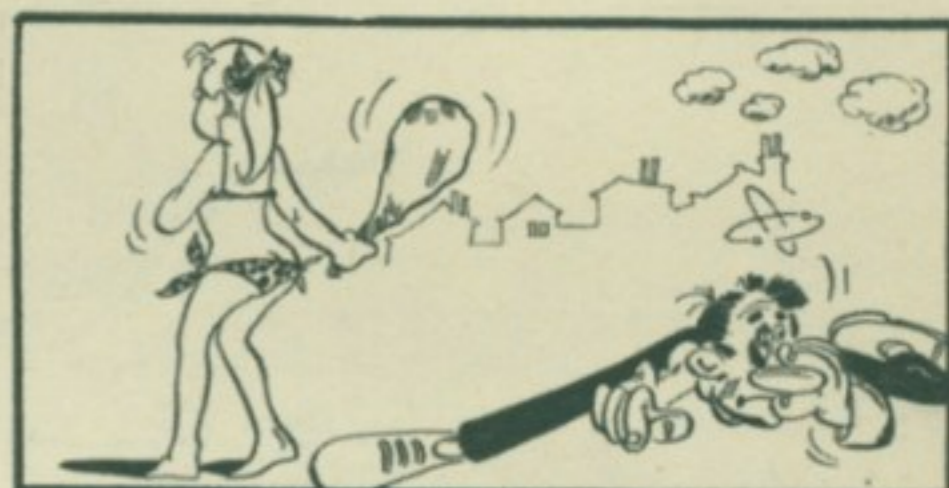
Жена нема право да удара штапом свог мужа чак и кад јој његово хркање не дозвољава да спава.

(Судија из Силвер Спринга, држава Мериленд)

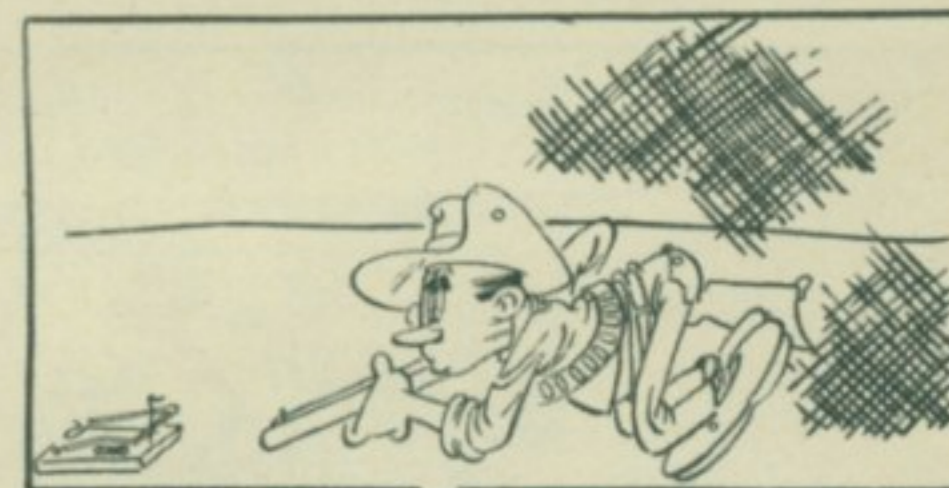
Жена одевена само у костим за купање законом је обавезна да носи са собом батину.

(Судија из града Луксвила, држава Кентаки)

Да би неко смео да употреби мимоловку мора да има ловачку дозволу.

(Закон савезне државе Калифорније)

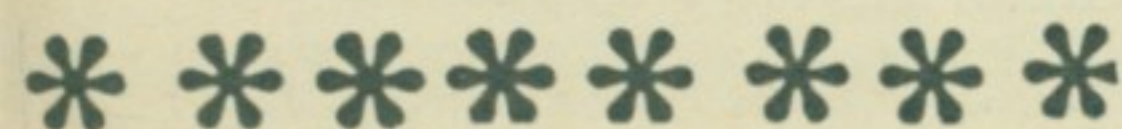
Човек ухваћен у крађи сапуна обавезан је да на лицу места и без одлагања потроши тај сапун за прање сопственог тела.

(Судија града Мохејв, држава Аризона)

Узнемиравање лептира сматра се прекршајем и онај ко прекрши ову забрану платиће казну од 500 долара.

(Општинска нередба издата у Пасифик Гроуву, Калифорнија)

ОСТРВО С БЛАГОМ

ТЕКСТ: А. РЕЈМОНД
ЦРТА: М. РЕМАКЛ

"Летећи октопод", лепа
фрегата од 200 тона
плус неколико тона рума,
пловила је за Олдчестер,
малу луку у
Грофовији
Фиксцусет...

ЭКСПЕРИМЕНТ У АКВАРИЈУМУ

Још од детињства неодољиво ме привлаче научни експерименти. Не тако давно, на пример, купио сам, златну рибицу, пустио је у акваријум и сипао у њега мало соли. „Нека ме ђаво однесе ако златна рибица не научи да живи у сланој води!“ — помислио сам.

Сутрадан додао сам у акваријум исто толико соли, трећег дана још, четвртог још и тако осам дана редом све док вода није постала слана као пресолац за краставце. Златна рибица се праћкала по акваријуму као да се ништа није догодило.

Сео сам за свој писаћи сто, написао исцрпан чланак о свом смелом експерименту и послао га једном научноистраживачком институту. Из института су ми одговорили и посаветовали ме да се обратим једном познатом лекару-психијатру.

Али, то је само подстакло моје

честољубље. Одлучио сам да направим са опитима и да златну рибицу сасвим одучим од воде. У почетку сам је вадио из акваријума на шест минута, затим на десет, па на двадесет, тридесет и најзад читав сат. „Нека ме ђаво однесе ако златне рибице не науче да живе без воде!“ — помислио сам.

И шта се догодило? Моја лепотица се заиста показала на висини! После четрнаест дана она се сасвим лепо осећала изван родне стихије и по дванаест часова. А после месец дана воде се више није ни сећала.

Опет сам сео за сто, написао нов чланак и послао га у онај исти научноистраживачки институт. Као одговор добио сам отровно писмо чији ми је аутор претио полицијом и судом због крађе његовог драгоценог радног времена.

Међутим, ових дана уручили су

ми поруку самог директора института. Уважени професор топио се у извињењима. Писао ми је да је дознао да су многи у свету чувени природњаци-истраживачи вршили у последње време сличне опите са сланом и слатком водом и да му се због тога моја серија експеримената са златном рибицом појављује у сасвим другој светлости. Усрдно ме моли да пошаљем у институт своју сувоземну рибицу да би се њено понашање могло испитати у лабораторијским условима.

На жалост, ја више нисам могао да будем од користи науци. Написао сам: „На моју огромну жалост нисам у могућности да испуним вашу молбу. Недавно је моја нова кућна помоћница, из нехата, поново убацила златну рибицу у акваријум у којем се, она, јадница, загрцнула и одмах се удавила.“

Хенрих Зајделбаст

КУЋЕ — КОТАРИЦЕ

УНУТРАШЊОСТ ЗАЈЕДНИЧКЕ СЕОСКЕ КУЋЕ

На југу Ирака Тигар и Еуфрат лењо теку образујући многе рукавце, понегде се разливајући у праве баруштине.

Огромна пространства покривена су ту диновском трском, високом по негде и неколико метара, а на обалама река зелене се честари урминих палми.

На острвцима између баруштина дижу се необичне грађевине које

подсећају на плетене котарице. То су насеља „блатних“ Арапа.

Дом саграђен од палмових стабала био би превише тежак за влажно тле. Због тога Арапи „плету“ своје куће од трске.

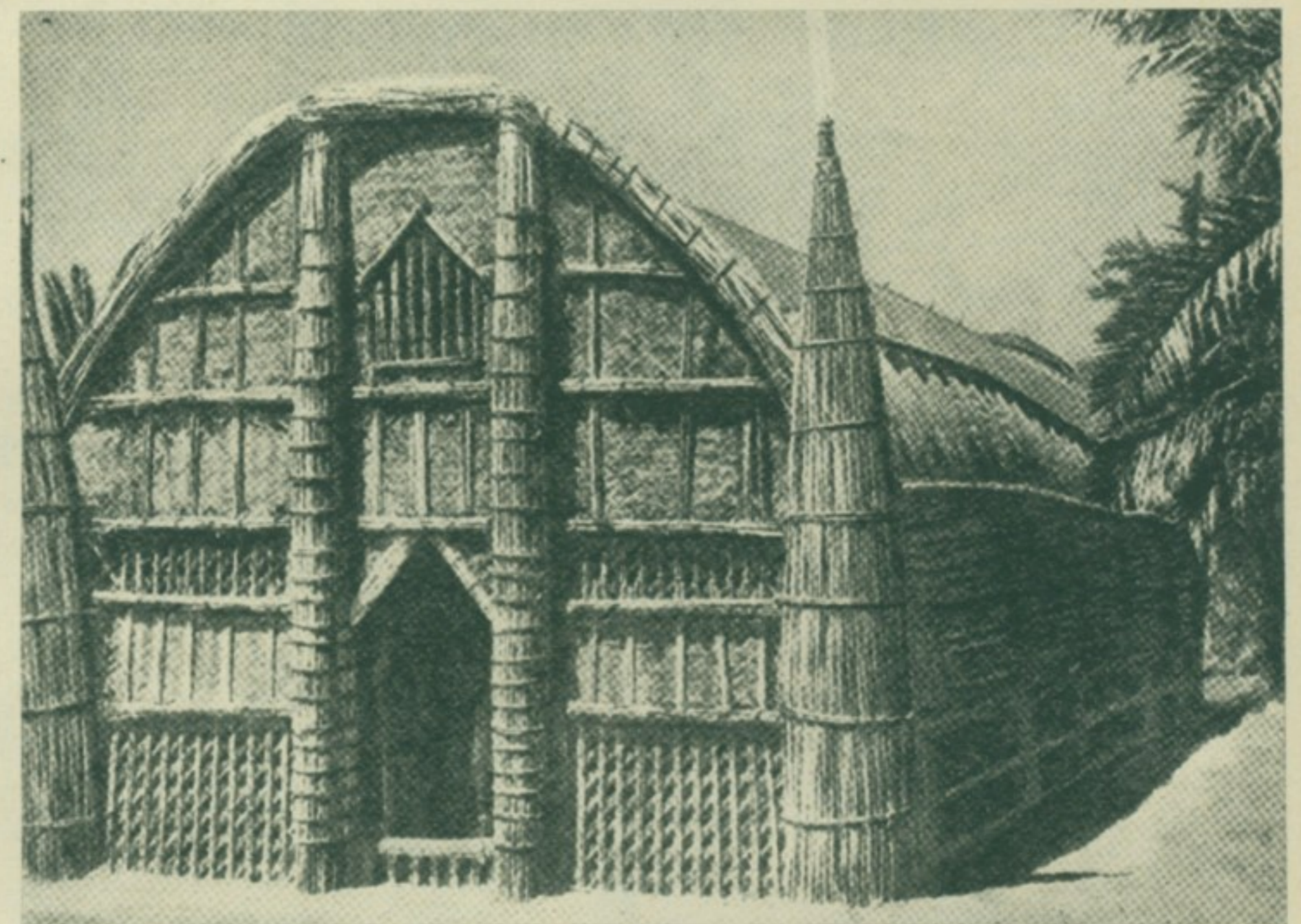
Снопови трске победају се у земљу а затим се њихови врхови спајају градећи лукове. Галерија коју стварају лукови покрива се дебелим асурама исплетеним од уздуж

цепане трске, под се покрива тањим асурама и — колиба је готова.

Од трске се граде и већа, сложенија, „здања“ с решеткастим прозорима, високим ребрастим сводовима и „стубовима“. По једно такво здање налази се у средини насеља:

то је истовремено и гостионица и трговина и место где се састају старешине села да би решили заједничке бриге и договорили се о заједничким пословима.

Век кућа-котарица није баш ни кратак: око двадесет година.

СВЕ ЈЕ ОД ТРСКЕ: И ЗИДОВИ И КРОВ И СТУБОВИ

РАСПЛАКАНИ ХОР ПРИРОДЕ

Човек непрекидно плаче. Једва приметна скрама сузне течности коју лучи више жлезда увек покрива мрежњачу и везивно ткиво ока. Најзначајнија улога те течности јесте заштита: она одстрањује нежељена тела из ока и уједно подмазује површину органа за вид. Сузе садрже 98,2 одсто воде. Међутим, преосталих 1,8 одсто представљају прави еликсир здравља и чудесну хемијску материју. У њој има хлора, натријума, калијума, калцијума, амонијака, азота, лимунске киселине,

гликозе и драгоцених протеина. Најважнији и најдрагоценији од тих састојака је ензим лизозим који садржи 129 различитих аминских киселина. Он има антивирусно, антибактеријско, противканцерозно својство. Поред тога он потпомаже коагулацију и зацељивање рана, до-

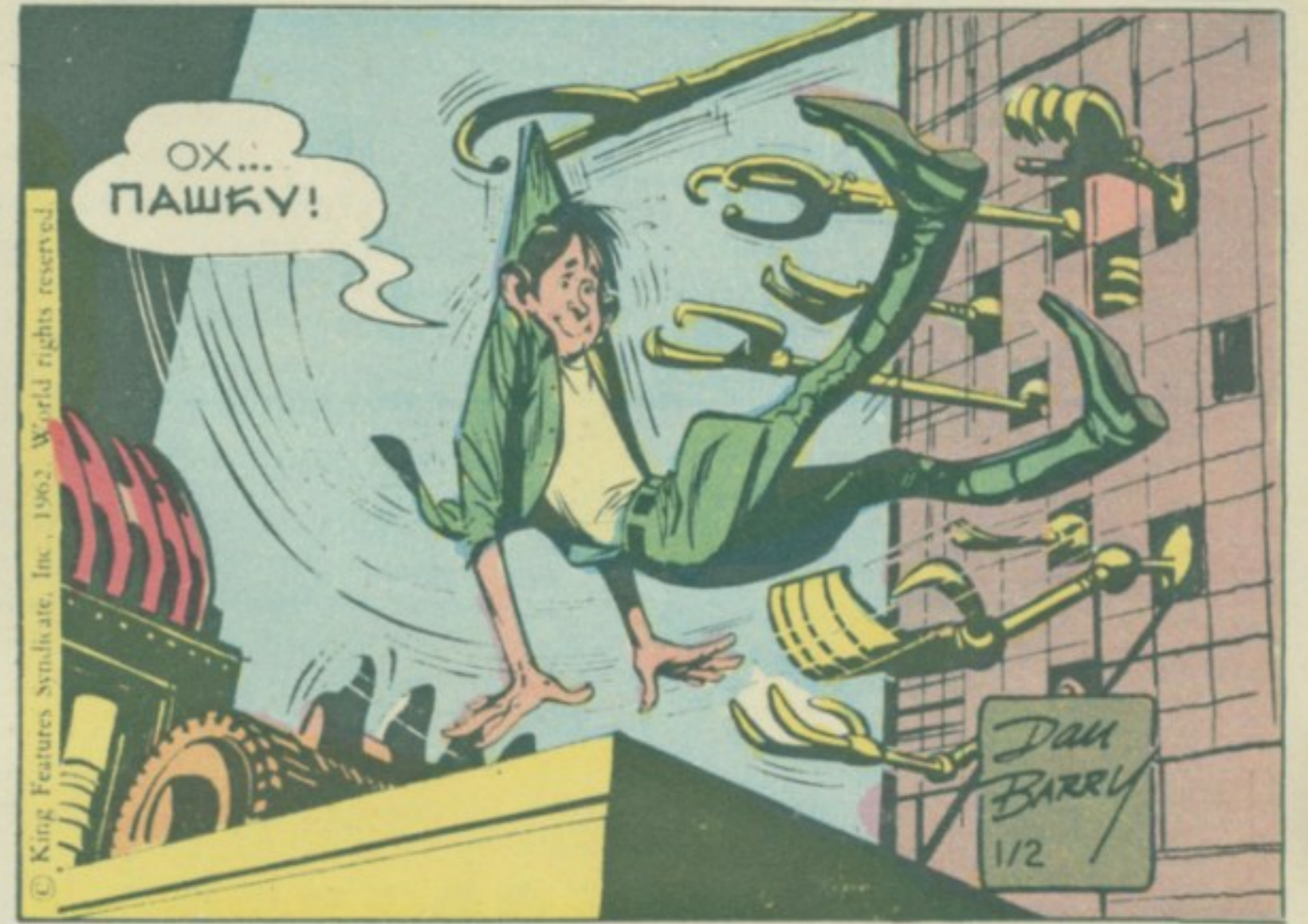
приноси ублажавању болова, спљашњавању отока и смиривању запаљења. Стога се овај ензим, атом по атом, испитује као какав драгоцен еликсир у свим лабораторијама света.

Амерички офталмолог Стела Ботело сматра да скоро све животиње плачу. То чине и оне које живе на земљи и оне у ваздуху. Плачу и жабе, саламандри и гуштери, корњаче, крокодили, птице, плачу двоноги и четвороноги сисари. Изузетак од тог расплаканог хора природе чине — рибе. Њима је и без суза — доста воде.

Чувене крокодилске сузе су жива истина и сузни орган у углу ока ове немани лако је уочљив. Крокодил нарочито обилато лије сузе када је љут и када жваће. Познате су

и сузе гоњеног јелена или срне у опасности. Оне личе на бисерна зрнца. Орао, краљ међу птицама, има три капка чије треперење обезбеђује влажење површине ока. За орла који лети великом брзином то је изузетно важно. Стално натапање ока сузама спречава његово сушење, одстрањује прашину и друге честице. Баш као код човека!

ФЛЕЧ АРЧЕР, ТЕЛО-ХРАНИТЕЉ ГЕНЕРАЛА ПХАНГА МОЛИ ЦОНИЈА ДА МУ ПОМОГНЕ И СПРЕЧИ ДРУГИ ПОКУШАЈ УБИСТВА.

ПХАНГОВА ЖЕНА, ЛУАН, НЕЋЕ СТАТИ ПОСЛЕ ПРВОГ ПОКУШАЈА. УНИНИЋЕ СВЕ ДА СЕ РЕШИ МЕНЕ... А ПОСЛЕ И ГЕНЕРАЛА.

ЗАШТО МУ СВЕ ТО НЕ ИСПРИЧАШ?

НЕЋЕ МИ ПОВЕРОВАТИ! ЗАТО МИ ЈЕ И ПОТРЕБНА ТВОЈА ПОМОЋ!

АКО ЈЕ СВЕ ТО ШТО СИ МИ ИСПРИЧАО ИСТИНА, ОНДА ТИ ЈЕ ПОМОЋ ЗАИСТА ПОТРЕБНА!

ЈЕДНОМ СИ МИ ВЕЋ СПАСАО ЖИВОТ! ЗНАМ ДА ЈЕ МНОГО ОВО ШТО ТРАЖИМ! АЛИ, ДОК ТИ БУДЕШ СЈУВАО МЕНЕ... ЈА ЋУ ГЕНЕРАЛА!

ДОБРО! ОДАЗВАЋУ СЕЛУАНИНОМ ПОЗИВУ! А НАС ДВОЈИЦА... КАО ДА СЕ НИСМО ВИДЕЛИ!

ТО ПОПОДНЕ... ГЕНЕРАЛ ПХАНГ ВАС ОЧЕКУЈЕ У БИБЛИОТЕЦИ...

С ОБЗИРОМ НА ЈУТРОШЊИ НЕМИЛИ СЛУЧАЈ ВАМА ВЕРОВАТНО ТРЕБА ПОУЗДААН ТЕЛО-ХРАНИТЕЉ!

ОДЛИЧНО, ТУАН ХАЗАРДЕ! ПОРЕД ВАС ЋУ СЕ...

... ОСЕЋАТИ МНОГО БЕЗБЕДНИЈЕ! А И ТИ, МОЈ ЛОТОСОВ ЦВЕТЕ!

ДОБИЋЕТЕ СОБУ ПОРЕД СОБЕ ТУАНА АРЧЕРА... ЛАКУ НОЋ!

ХМ... ЛЕПА СОБА! А ШТА ЈЕ ОВО?

ДИРЕКТАН ИНТЕРФОН ПОВЕЗАН СА ОДАЈАМА ГОСПОДАРА И ГОСПОДАРИЦЕ!

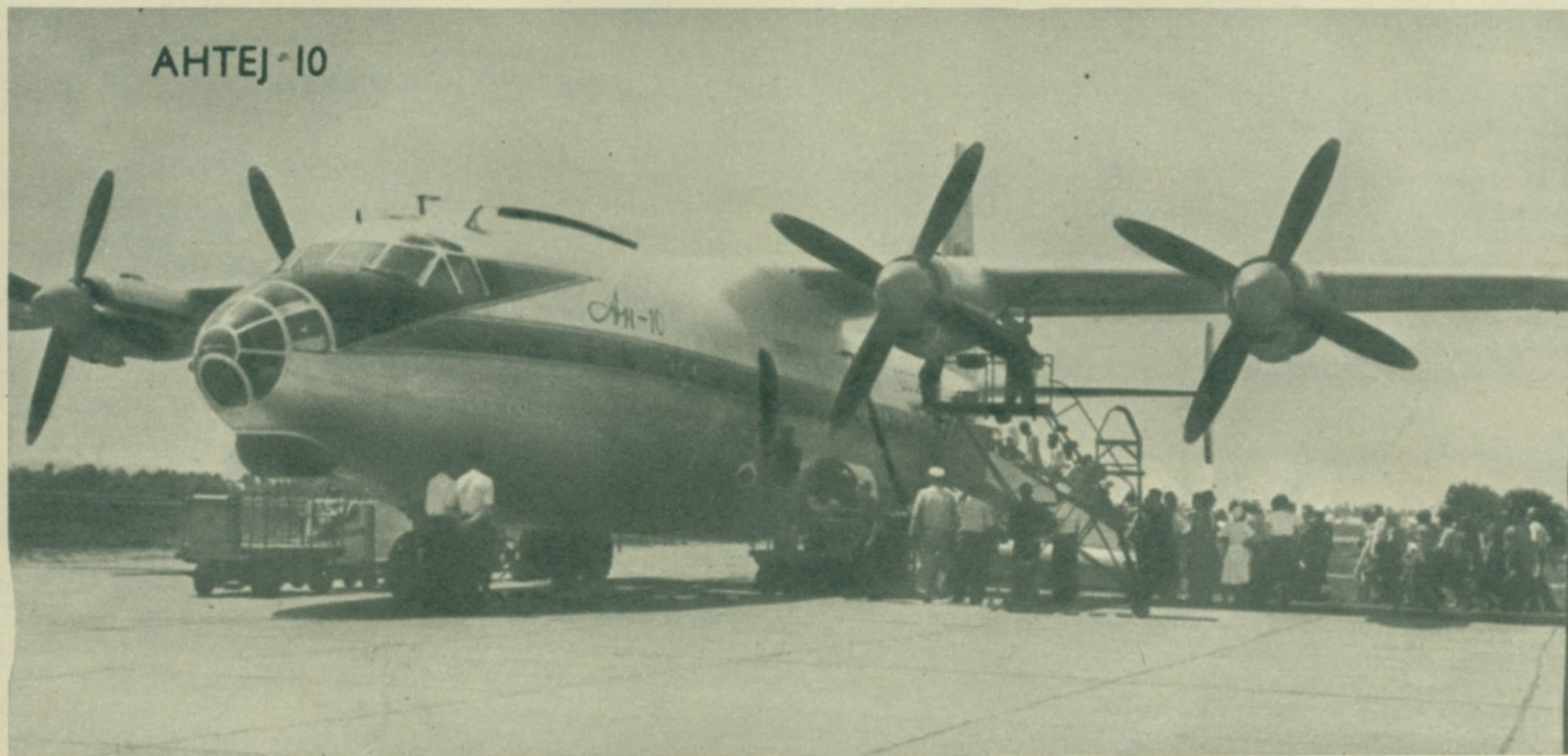
КАСНИЈЕ... МОЈА ЧЕСТИТАЊА ФЛЕЧЕРУ! НАДАМ СЕ ДА НЕ ОЧЕКУЈЕ НЕПРИЛИКЕ ЈОШ НОЋАС!

ИЗНЕНАДА... ПОЗИВ ИЗ ЊЕНЕ СОБЕ!

Кад се над небом Париза једног августовског дана 1964. године појавио огроман колос и пробијајући се кроз облаке кренуо на слетање, отпочела је ера ваздушних аеробуса. На традиционалну смотру достигнућа у ваздухопловству стигао је чин каквог до тада свет није видео: авион АН-22-Антеј, дело једног од најпознатијих совјетских конструктора авиона Олега Константиновича Антонова.

АНТЕЈ ГУТА СВЕ

Дуге године напорног рада биле су потребне да би конструкторска група Антонова реализовала низ изванредних конструкција као што су: АН-2, путнички авион и друга његова верзија за пољопривредне сврхе, АН-10 путнички авион са сто места за путнике као и многи други, све до гиганта АН-22 — Антеја.

Деветнаестог августа 1964. године отворила су се огромна тешка врата монтажне хале. Испречила су се као брана па су морала бити демонтирана и скинута. Снажни тегљач с напором је покренуо с места највећи авион света. Да би реп авиона прошао испод горњег дела врата, било је неопходно да се подигне стајни трап предњих точкова. За тили час све је опустело: и конструкторски биро и све многобројне службе обуставиле су рад. Олег Константинович Антонов разбио је традиционалну флашу шампањца. О

нос ваздушног брода? Ни говора! До носа је веома високо — већ о точкове. Антонов је посматрао авион као отац дете које чини прве кораке. Сећао се времена кад је авион постојао само на парчету папира. Авион у чијем се горњем спрату, или како се то стручно каже — палуби, може сместити 423 путника у шест кабина и у доњој палуби, где има места за још 301 путника, са четири кабине, стајао је ту. Сребрнато сјајан чекао је да заплови ваздушним океаном.

У току рада на остварењу конструкције мислио је посебно о томе, како ће толика маса путника улазити и излазити из авиона. Неће ли се стварати гужве и долазити до загушења улаза и излаза? Шта ће бити с гардеробама и пртљагом? Било је веома занимљивих мишљења и предлога.

Свака од палуба располаже ба-

ром, бифеом и одељком за пртљаг. Шест степеница повезују спратове, односно палубе. Поред обичних кабина постоје и посебни салони за мајке и децу. Телевизијски и филмски пројектори емитују програме у главним кабинама. Путници улазе кроз 12 врата, а посаду од 5—6 чланова допуњује и 12 стјуардеса. Познато је да је АН-22 — Антеј долетео у Париз на ваздухопловну изложбу из Москве без спуштања за 5 часова и 5 минута. Због чеоног ветра који је дувао брзином од око 80 километара на час, авион је летео средњом брзином од 563 км/час. У току лета превозио је аутобусе и разни други терет.

Још неколико података у бројкама. Кабина за 28 путника налази се иза командне кабине а одвојена је од ње преградом са двоја врата. Површина крила износи 345 квадратних метара а максимална те-

жина за полетање — 250.000 килограма. Остале карактеристике: максимална брзина 680 км/час, распон крила — 64,40 метара (што је равно ширини једног фудбалског игралишта), висина 12,53 метара (то је отприлике висина једне троспратнице) а укупна дужина — 57,80 метара.

Говорећи о стварању авиона често се прави иста грешка: заборавља се на оне који су по целе дане стајали на ногама поред табли за цртање. А ако човек још нема обе ноге као конструктор Голембовски а по цео дан и знатан део ноћи проводи на штакама? Буквално ноћу, силом су морали да га одвлаче од табле за цртање. Шта он каже после оног великог успеха: „Сваком новом успеху супротстављале су се нове тешкоће. Они мањи детаљи авиона, које смо обично узимали у руке, били су тешки по 200—300 килограма. Долазило је до проблема пресовања огромних делова па су због тога коришћене уралске пресе од 75 хиљада тона, највеће на свету!“

Да би се све добро организовало и радови текли без застоја, требало је бити и економиста и дипломата, технолози, психолози, електроничари, аеродинамичари. Укратко, требало је бити — генерални конструктор. Њега можемо упоредити с диригентом сложеног оркестра. С композитором и диригентом. А то је био Антонов.

Шта он мисли о авијацији сутрашњице? Прво, сматра да ће она добити ширу употребу. Већ данас се говори о тзв. суборбиталној авијацији која ће идући у сусрет спутњикима постизати прву космичку брзину. Тако ће бити решен проблем међуконтиненталне удаљености. Четрдесет минута до Јужне Америке или Аустралије! Путници ће се за време лета осећати веома удобно.

Али доћи ће до необичних тешкоћа: човек ће „прелетати“ у сутрашњи дан или, обратно, враћаће се „прошлог“ дана. А шта ако човек одлети осамнаестог, долети деветнаестог, а следећег дана поново буде осамнаести?

Да полудиш од размишљања!

Мало-мало на у ателе познате београдске сликарке Оље Ивањицки завире понеки малишан. Интересује га како то уметница ствара своја платна. Мали гост у почетку седи мирно и гледа, али убрзо замоли парче папира и оловку „да и он нацрта нешто“.

Многи од ових цртежа, настали случајно, налазе се у једном албуму, који сликарка брижљиво чува. Има ту свега и свачега: солитера, каубоја, млазних авиона, најмодернијих аутомобила... А има и још нешто.

О Љ А Ц Р Т А

ПРВОКЛАСНИ

Х А О С

УКРАДЕНА ИДЕЈА

— Деца, њихови цртежи, њихове идеје, то је моја инспирација — каже Оља Ивањицки. — У доброј мери захваљујући њима прихватила сам се да сарађујем у најновијој телевизијској емисији за најмлађе „Првокласни хаос“.

Ево шта то, отприлике, значи. Редитељ Вера Белогрић, која припрема ову емисију, понудила је својевремено Ољи Ивањицки да направи сценографију. Убрзо су, међутим, отишле даље. Одлучено је да се Оља и лично појављује у емисијама и да непосредно пред камером црта за децу.

У првој емисији задатак сликарке није особито тежак: на једном панелу она црта стазу којом се креће глумац Паја Минчић. У другој, послао је већ сложенији: Оља је цртела птице. Само по себи, рећи ћете, то није ништа, али — ту долазимо на почетак наше приче.

— То можда звучи невероватно — смешка се Оља Ивањицки — али мени су ти на изглед најпростији цртежи на телевизији помогли да поново савладам ону основну цртачку вештину. Ми, сликари, кадри смо да на платну представимо свашта — од сукоба у људској души до распадања материје — али често не умемо да нацртамо најобичнију краву, крокодила или авион. Сад се, ето, на своје највеће задовољство подсећам заборављеног.

Једном, кад је посетила неке своје пријатеље, њихова кћи, мала Снежана, желела је да се похвали сликарки својим најновијим цртежом који је висео на зиду.

— То су птице, тета Оља — рекла је.

— У тим птицама било је нешто што ме је одушевило — прича сликарка. — Канџе птица биле су — окренуте нагоре! Сместа сам „украде“ идеју од своје мале пријатељице и такве изокренуте птичије ножице нацртала у другој емисији

серије „Првокласни хаос“. Бринем само како ћу наћи инспирацију за следеће цртеже: треба деци нацртати слона, деду, рибље уље...

ЈУНАЦИ ИЗ БАЈКЕ

По мишљењу Оље Ивањицки, деца много воле да цртају, то је за њих насушна потреба. Без обзира на узраст, она непосредно и с љубављу прилазе својим цртежима. Деца, каже она, имају тако поуздано осећање покрета и боје како то у зрелом добу достижу само велики уметници.

Свесна тога Оља веома често одлази пријатељима са својим сасвим озбиљним цртежима — да би јој њихова деца својим шарањем попунила те цртеже! Неколико таквих радова које су „комплетирала“ деца по свом нахођењу, играјући се,

налазе се у многим познатим светским галеријама.

— Цртала сам — сећа се Оља Ивањицки — откако знам за себе, а можда и раније. Била сам болешљиво дете, готово непрекидно у постели и моја најмилија играчка били су блок и оловка. Готово их нисам испуштала из руку. Лежећи, разуме се стално сам се досађивала и цртање ме је спасавало од те убитачне досаде. Предмет моје маште најчешће су били јунаци бајки, које су ми, уз постељу читали тата, мама или бака.

У три велика крцата албума налазе се цртежи Оље Ивањицки од најмлађих ногу, па све до тринае-

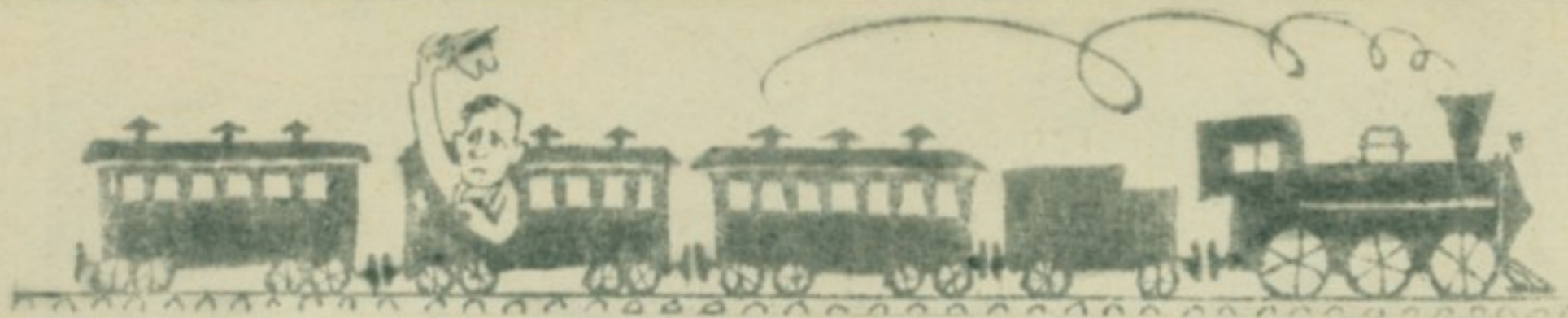
сте-четрнаесте године. Дозволила нам је да их разгледамо, а замолила је да неке од њих и објавимо. И док смо заједно разгледали њене „уметничке почетке“, сетно се осмехнула:

— Примећујете ли нешто? — питала је. — На мојим детињим цртежима нема каубоја, ни аутомобила, ни вишеспратница. Једноставно, за све то ја тада нисам ни знала. Забрињава ме помало што дечију машту данас те ствари толико окупирају.

Зато се ваљда и прихватила посла да малим гледаоцима на малом екрану, учећи се и сама, црта само најобичније ствари...

КРЕАЦИЈА ПЕТОГОДИШЊЕ ОЉЕ ИВАЊИЦКИ

МАЛА ПОШТА

КАКО СТИЋИ ДО ЗВЕЗДА

Молим Редакцију да ми одговори на следећа питања: Где могу набавити литературу о космографији, астрономији и астрономској физици? Затим, можете ли ми написати адресу неке наше опсерваторије.

Слободан

Обратили смо се Астрономском друштву „Руђер Бошковић“ у Београду. Горњи град — Калемегдан и питали за литературу која вас интересује. Обавестили су нас да је најбоље да се писмом јавите на њихову адресу и да подробно напишете шта вас занима. Они ће вам одговорити писмено.

Астрономска опсерваторија „Велики Врачар“ се налази у Београду у Волгиној улици бр. 7 — Звездара.

РЕЧ-ДВЕ О КАРЛУ МАЈУ

Драги Забавнице, Молим те да ми одговориш колико је романа написао Карл Мај и који су?

Никола

Како наша издавачка предузећа не стављају белешку о животу Карла Маја, молим вас да ми напишете нешто о животу овог писца.

Дејан Станојев
Бачка Паланка

Један од најчитанијих немачких оmlадинских писаца био је Карл Мај. Рођен је 1842. године и живео је у околини Дрездена. Написао је велик број књига из живота Индијанаца и о блиском истоку, укупно 65 а да из своје земље није ни макнуо. Тек касније кад је постао славан почео је да путује. Добар део ових књига је преведен на српскохрватски језик. Најпознатија и најчитанија дела су: „Винету“ (3 књиге), „Караван робова“ (2 књиге), „Олд Шурехенд“ (2 књиге) „Благо у сребрном језеру“, „Син ловца на медведе“, „Дух Лана естакада“, „Краљ петролеја“, „Кроз пустињу“, „Кроз дивљи Курдистан“ и друге.

Романи „Јастребов кљун“ и „Умирући цар“ спадају у серију од по 5 романа и треба их читати следећим редом: „Дворац Родриганд“, „Пирамида бога Сунца“ и „Умирући цар“. За остале није важно којим се редом читају, јер сваки за себе представља посебну целину.

КАРАТЕ И ЦИУ-ЦИЦУ

Желела бих да научим вештину циу-цицу из уџбеника. Међутим, у мом граду такву књигу нисам могла набавити. Одговорите ми да ли

уопште постоји код нас књига о циу-цицу.

М. Трајковић
Приштина

Пошто ме занима карате спорт, молио бих вас да ми одговорите где бих могао купити уџбеник и колика му је цена.

В. Б. Чачак

„Спортска књига“ у Београду је намеравала да изда књигу о вештини „циу-цицу“, али је од тога одустала. Тако засад те књиге нема у нашим књижарама.

Друга из Чачка обавештавамо да је књига о вештини карате већ у штампи и да ће крајем јуна моћи да је набави у „Спортској књизи“ Македонска 21. Цена још није позната.

СТАРИ НОВАЦ И ОРУЖЈЕ

Драга редакцијо, Пошто скупљам стари новац и оружје, интересује ме где бих могао да их купим.

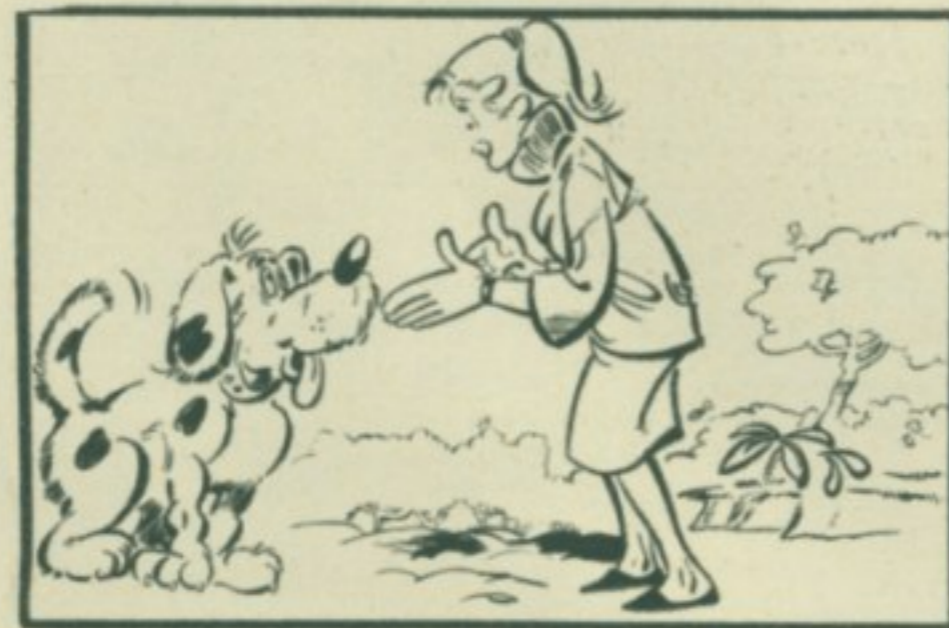
С. Р. Титоград

Стари новац и оружје тешко се могу купити. Можда једино по комисионим радњама у већим градовима. Међутим у Београду, у Музеју примењене уметности, Вука Караџића 18, постоји мања колекција старог новца и оружја, а у Војном музеју на Калемегдану постоји колекција старог оружја, па уколико будете долазили у Београд немојте да пропустите прилику да посетите ова два музеја.

ЦИНОВСКИ ПСИ БЕРНАРДИНЦИ

Волела бих да имам пса бернардинца. Како о њему не знам много, молим редакцију „Забавника“ да ми нешто напише о тим псима.

Р. М. Зеница

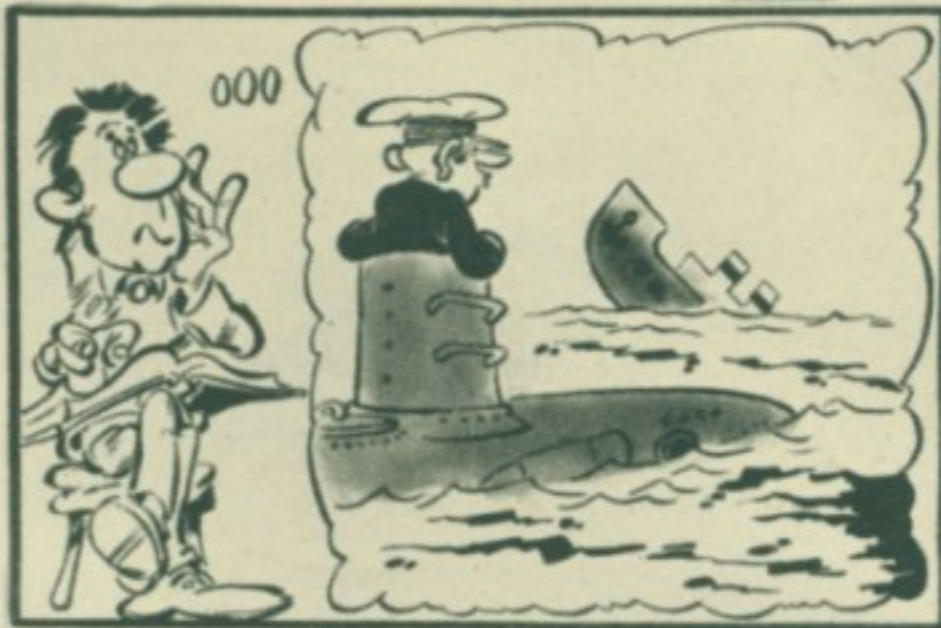

Пси бернардинци су веома позната раса. Име су добили по кланцу Св. Бернара, који се налази на Алпима између Швајцарске и Италије. Бернардинци су циновског раста, могу да буду високи до 84 сантиметра. Одликују се нарочитим њухом па се користе за спасавање залуталих путника.

ПРВИ ТОРПЕДО

Интересује ме да ли ми можете одговорити на ово питање: Кад је први пут једна подморница торпедовала брод?

Р. Ф. Сарајево

Догодило се то у току америчког грађанског рата, фебруара 1864. године. Потопљен је брод „Хаусатоник“ који се налазио пред Чарлстоном. Ни подморница која је избацила торпедо није прошла боље. Није успела да исплови на површину. Потонула је са посадом од девет морнара.

ГОЦО, ЈАВИ СЕ!

Већ дуже време дописујем се с неким друговима и другарицама преко школе. Међутим, како се завршава настава, а ја немам њихову кућну адресу, овим путем их молим да ми пошаљу адресе. Јави ми се, свакако, Гоцо!

Златко Ђибарић
Лењинградска 83
Урошевац

ИСПРАВКА

У прошлом броју „Пол. забавника“ од 15. јуна начињена је штампарска грешка у рубрици „Мала пошта“ — Нобеловци. Уместо да стоји Самуел Јозеф Агнон стоји Самуел Јозеф Ангон што је погрешно.

ШАЉИТЕ ШИБИЦЕ У СУБОТИЦУ

Већ дуже време скупљам кутије од шиблица. Желео бих да направим макету неког старог дворца а за то ми је потребно 5000 добро очуваних кутија од шиблица. Уколико читаоци „Забавника“ имају сувишних кутија од шиблица, ја их молим да ми их пошаљу на адресу:

Владимир Бркић
Мичуринова 4, Суботица

Унапред захваљујем свим друговима који ће ме обрадовати кутијама од шиблица.

ТРАЖИМО ПРИЈАТЕЉА

Имам 10 година и желео бих да склопим пријатељство са друговима и другарицама који воле математику и уз то скупљају страни новац и салвете. Зоран Милановић, Младеновац, Маршала Тита бр. 159.

Имам 13 година и желела бих да се дописујем са друговима и другарицама из Југославије и СССР. Скупљам салвете и волим бит-музику. Језик дописивања енглески и српскохрватски Светлана Станојевић, Зајечар, Маршала Тита 120/1.

Волела бих да се дописујем са читаоцима Забавника. Ја сам ученица 7. разреда. СССР, г. Лениногорск, ул. Орцоникидзе 31-1, Циханковој Вали.

Желела бих да се дописујем са друговима и другарицама из наше земље. Језик дописивања српскохрватски, енглески и руски. Имам 12 година и волим спорт, шах, скупљам салвете и исечке из новина. Смиљка Круљан, Бориса Кидрича 3/6, Нови Травник.

Желео бих да се дописујем са два дечака и две девојчице. СССР, г. Лениногорск, ул. Коминтерна дом бр. 28, Мухамедзанову Јуре.

Имам 13 година и желела бих да се дописујем са друговима и другарицама из наше земље. Скупљам салвете, фотографије певача и глумца. Весна Каназир, Мештровићева бр. 40/5, Београд.

Желеле бисмо да се дописујемо са југословенским друговима. Идемо у 9 разред. Пишите нам на адресу: СССР, Новосибирск-70, ул. Фрунзе 88 НЈТО а отделение 1 палата Вајбуз Таие или Шалиневој Љубе.

Желим да стекнем што више пријатеља из целог света. Имам 18 година. Волим бит музику и размењујем плоче. Чедомир Линта ул. Београдска 11, Сарајево.

Желела бих да се дописујем са друговима и другарицама из Југославије, Немачке и СССР који скупљају стари новац и салвете. Имам 16 година. Душанка Радосавац, ул. Драгомира Михајловића 123/А, Јарковац, Ванат.

Моја другарица и ја желеле бисмо да се дописујемо са омладином из земље и иностранства — најрадије из СССР. Гордана Бркић, ул. Моше Пијаде л-2 Приједор; Борка Шибар, ул. Моше Пијаде л-2 Приједор.

Желео бих да се дописујем са друговима и другарицама који скупљају значке, марке и стари новац. Периша Јовановић, Слободана Пенезића-Крцуна бр. 3, Смедеревска Паланка.

Имам 14 година и желела бих да се дописујем са друговима и другарицама из земље и иностранства. Скупљам стране и наше салвете и разгледнице. Идем у 7 разред. Гордана Мучалов, Ул. Великог Твртка 2-а/5, Београд.

УКЛЕТА ХОРДА

**ЈЕСТЕ
ЛИ
ВЕЋ
ЧУЛИ
ДА...**

ЗВЕР ЈЕ КРЕНУЛА НА МЛАДИ-
ЋА, ЗАТИМ ЗА ТРЕНУТАК ЗАСТА-
ЛА, А ОНДА СЕ ОКРЕНУЛА И
НЕСТАЛА У ШИПРАЦЉУ...

... МЛАДИ ЛОВАЦ ЈЕ ОДАХНУО. ИПАК, СВЕ МУ
ЈЕ ТО ИЗГЛЕДАЛО ЧУДНО!

НЕ РАЗУМЕМ!
ЗАШТО ЈЕ ТИГАР ПРО-
МЕНИО ПРАВАЦ? И ТИ
ЉУДИ КОЈИ СУ УЗНЕ-
МИРИЛИ МАМУТЕ...
КО СУ ОНИ?

И ДОК ЈЕ
НАПЕТО ЧЕКАО...

ТАМО ДОЛЕ...
ИМА НЕКОГ!

И ЗАИСТА, ИЗ СЕНКЕ ЦИНОВСКОГ ДР-
ВЕЊА ПОЈАВИО СЕ ЊЕГОВ БРАТ КАУМ
СА СВОЈА ДВА ВЕРНА ДРУГА. КРЕНУЛИ СУ
ПРЕМА
ЊЕМУ...

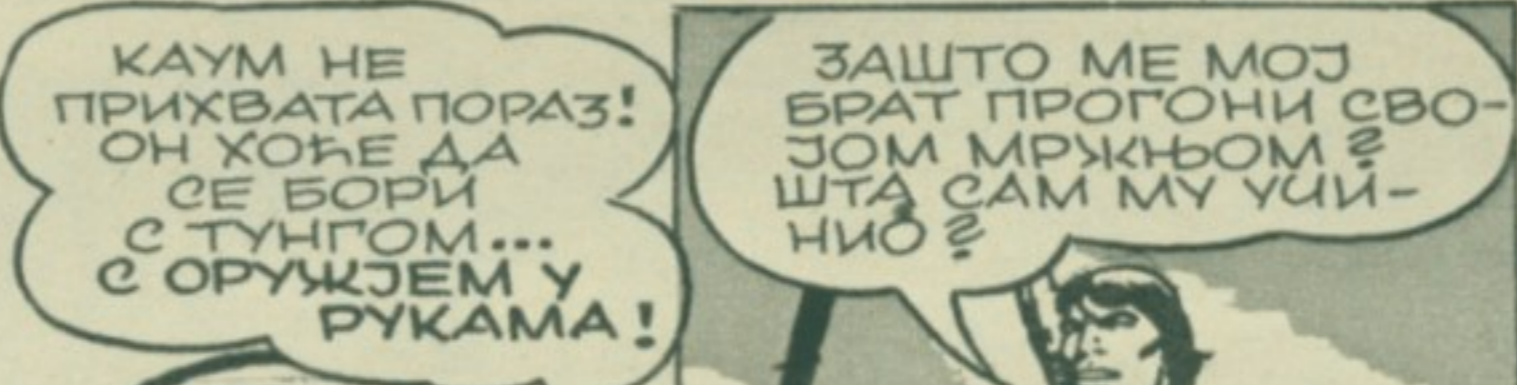
ВИ СТЕ
УПЛАШИЛИ
МАМУТЕ!!

ДА, МИ!

ТУНГА СЕ НАЛАЗИО ПРЕД НОВОМ ОПАСНО-
ШЋУ...

ТУНГА ЈЕ ХТЕО ДА СЕ
СПРИЈАТЕЛИ С МАМУ-
ТИМА! ЗАШТО СУ ТО МО-
ЈА БРАЋА СПРЕЦИЛА?
ШТА ОНИ ХОЋЕ?

КАУМ НЕ
ПРИХВАТА ПОРАЗ!
ОН ХОЋЕ ДА
СЕ БОРИ
С ТУНГОМ...
С ОРУЖЈЕМ У
РУКАМА!

ЗАШТО МЕ МОЈ
БРАТ ПРОГОНИ СВО-
ЈОМ МРЖЊОМ?
ШТА САМ МУ УЧИ-
НИО?

ТУНГА
ЗАБОРАВЉА ДА ЈЕ
МЛАЂИ ОД МЕНЕ!
ЈА ЋУ УСКОРО
БИТИ ВОЂА ХОРДЕ!
ТУНГА ХОЋЕ ДА СЕ
ПОКАЖЕ БОЉИМ
И ЈАЧИМ ОД МЕНЕ!
САД ЊЕМО ВИДЕ-
ТИ КО ЈЕ ЈАЧИ!
БОЈИШ СЕ?

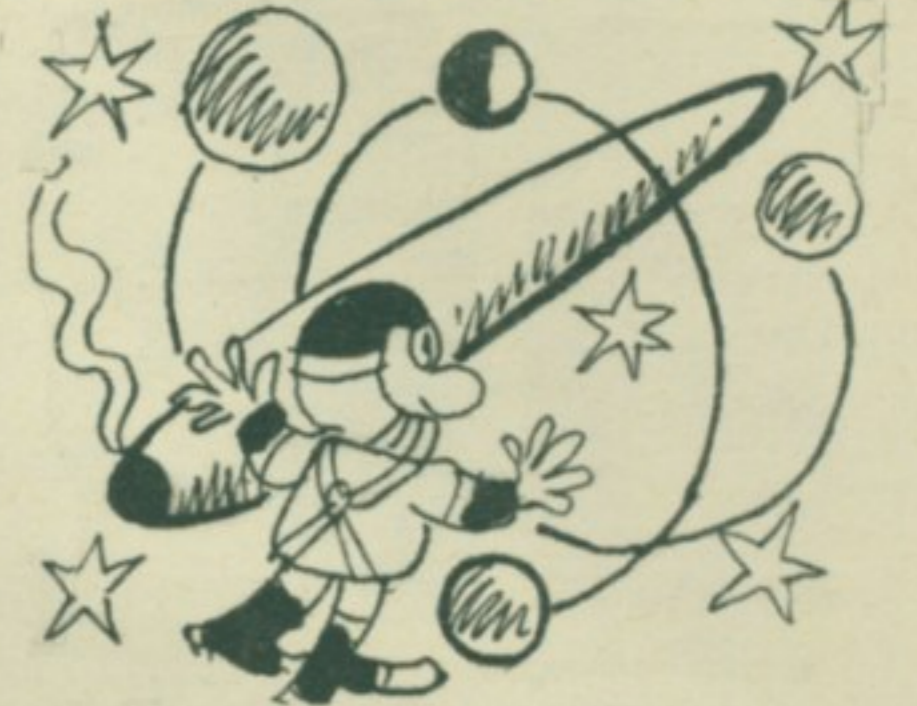
НАТЕРАЋУ ТЕ
НА БОРБУ!

НЕ, НЕ БОЈИМ СЕ!
АЛИ НЕЋУ ДА
ПРОЛИВАМ КРВ
СВОЈЕ БРАЋЕ!

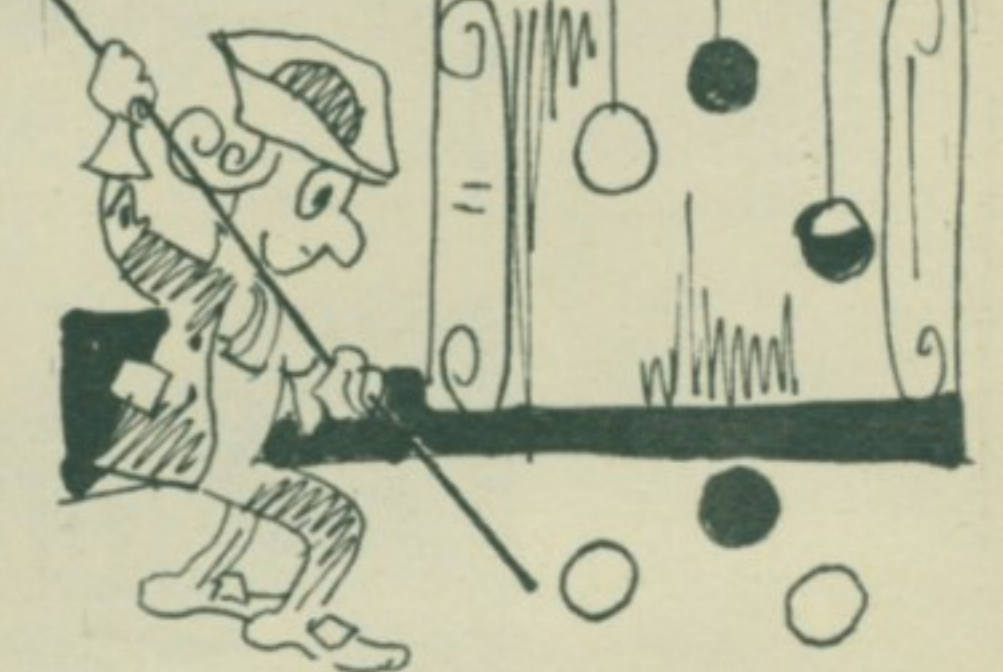
НАТЕРАЋУ ТЕ
НА БОРБУ!

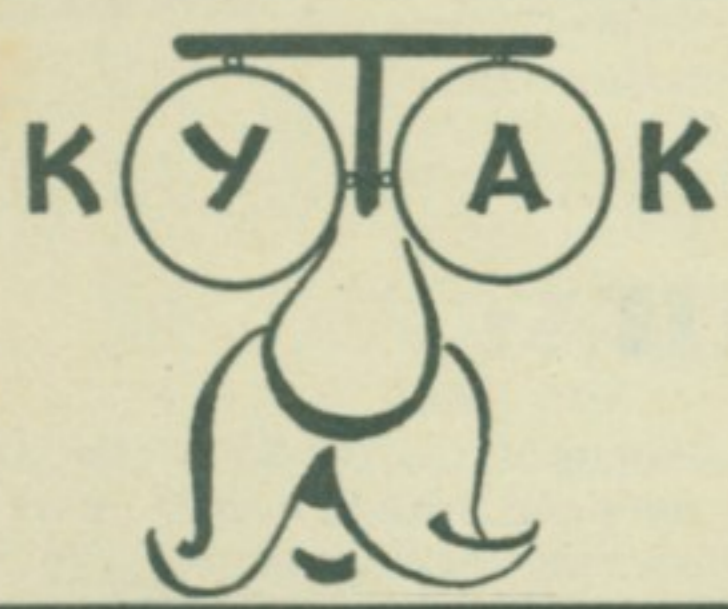
нете Меркур, Венера, Земља и дру-
ге али оне су наставиле да се и да-
ље крећу у истом правцу као и пр-
вобитна маса — цигара.

■ управа купалишног места Ле-
ванто у Ђеновском заливу нада се
да ће ускоро моћи да отвори зооло-
шки и ботанички врт испод мора
први на свету. Улаз у овај врт биће
дозвољен само добрим пливачима и
то у пратњи чувара-гњурца.

■ као и сви проналасци и прона-
лазак билијара је био случајан. На-
име, у 16. веку зеленаши су у Ен-

глеској имали као знак своје фирме
три дрвене жуто обојене кугле које
су окачињали изнад врата својих
радњи. Један од ових зеленаша, Ви-
љем Каро, досађујући се пред
вратима једног дана скинуо је кугле и
својим штапом почео да их спаја и
раздваја.

**ВЕСЕЛОГ
архивара**

ЗАКОН ЗА КОСУ И БРКОВЕ

Руски император Николај I, (1796.
до 1855) познат по својој сировости
и назадњаштву, није могао да под-
носи било какву новину и свако од-
ступање од устаљених обичаја и
навика сматрао је за опасно и бун-
товно. Он је буквално хтео да све
„подшиша истим маказама“ о чему
сведочи овај документ.

„Господар император изволео је
приметити да нека од госпoде вој-
них лица дозвољавају себи да има-
ју на глави веома дугачку косу и
чешљају је, па је чак и увијају,
имитирајући нелепе стране обичаје
који неретко долазе нама из ино-
странства.

Његово императорско величан-
ство сматрајући недолучним дозво-
лити то у војсци, изволео је наре-

дити свој господи војним стареши-
нама да воде рачуна да међу њи-
ховим потчињеним не буде ника-
ких настраности у чешљању, да
уопште свима коса буде једнообра-
зно пострижена и то неизоставно
тако да спреда на челу и на слепо-
очницама не буде дужа од палца, а
око ушију и на затиљку глатко под
сечена, да не покрива ни уши ни
оковратник.

Уједно, његово величанство изво-
лело је наредити да се не дозвоља-
вају никакве настраности са брко-
вима и бакенбардима водећи рачуна
да први не буду ниже уста а други,
ако су састављени с брковима, та-
кође да не буду ниже од уста, и
избријани на образима...

НА ДВА ТОЧКА

Упоредо с повећањем броја аутомобила у свету, а последњих година и код нас, расте и гужва на улицама градова и друмовима. Звучи помало невероватно, али покаткад се аутомобилом спорије стиже него кад се иде пешице. Спас је дошао одакле се није очекивао: многи возачи вратили су се натраг и поново набавили једно време пот-

пуно заборављене бицикле. Њима су се придружили и солекси-бицикли с малим мотором. Човек на њима може лакше да се провуче кроз гужву и на време стигне на жељено место. Уз то лакше пронађе и паркинг-простор.

Међутим, не треба заборавити да је бицикл саобраћајно средство и да бициклиста мора поштовати сао-

браћајне знаке као и остали возачи.

Пошто се школска година ускоро завршава а ми знамо да ће тада велики број наших младих читалаца извући своје старе бицикле из шупа и тавана а и многи ће кренути на излете у мања места и села па смо сматрали да не би било наодмет да у овом чланку дамо неколико основних података у речи и слици

о томе шта бицикл треба да има као и да их упознамо с основним саобраћајним прописима и знацима.

Исправан бицикл мора да има следеће: две кочнице; звонце које треба да се чује на даљини од 50 метара; жуто, али не заслепљујуће светло на раму предњег точка и црвено светло позади, као и мачје око на раму задњег точка.

1

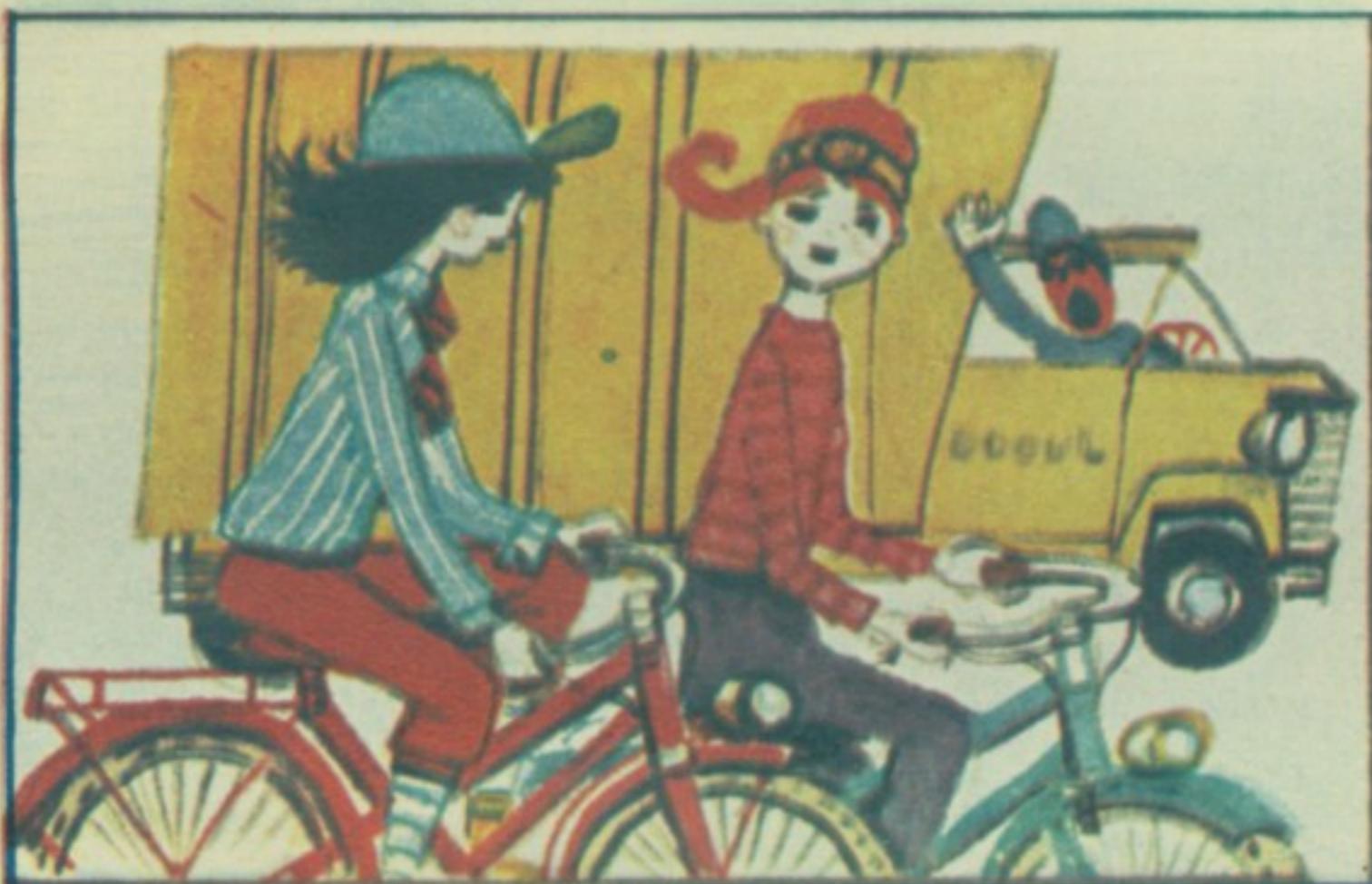
Пре него што скренете дајте знак руком

4

Не претичите возило које се тренутно зауставило

2

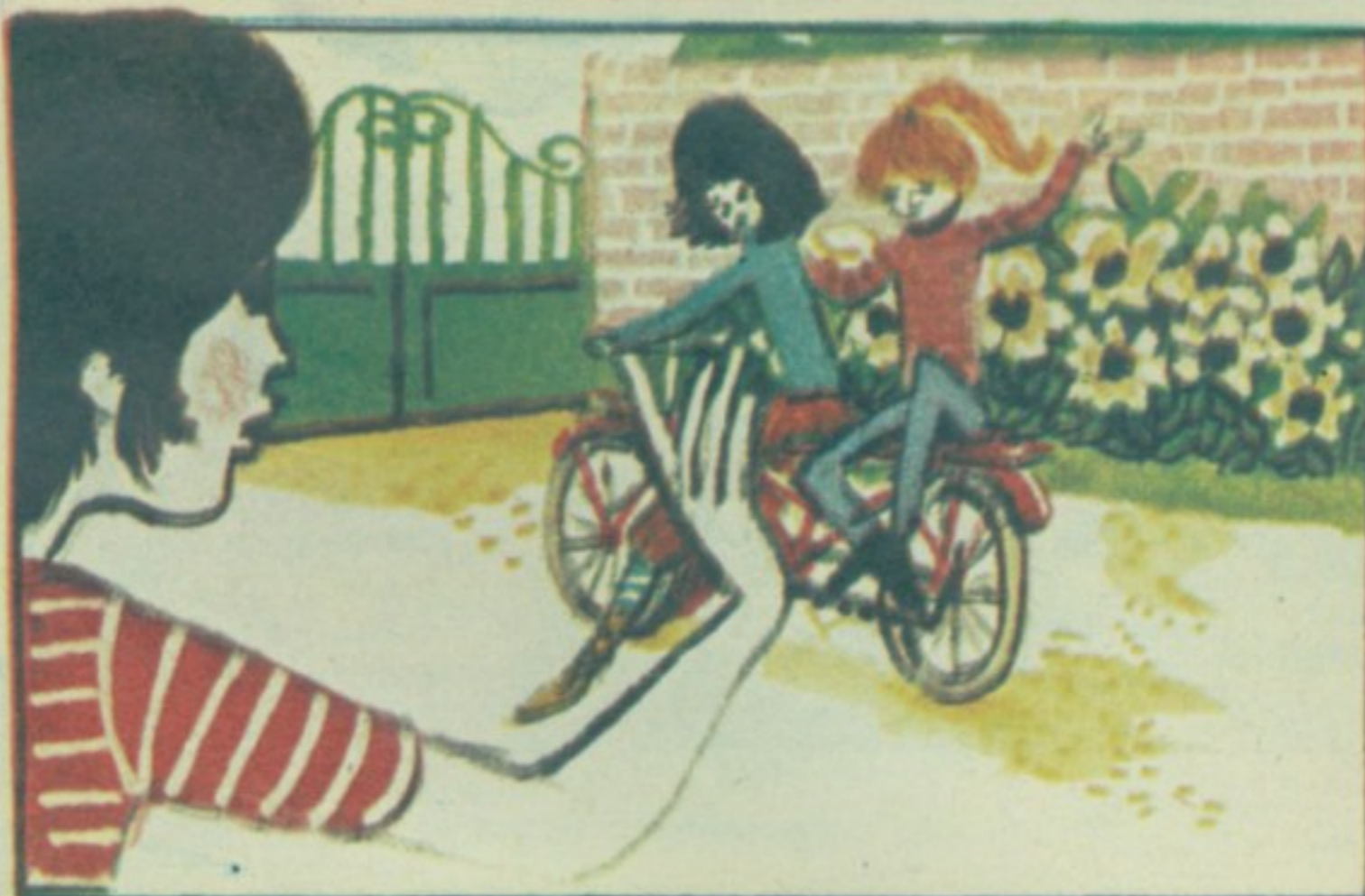
У прометној улици немојте возити упоредо с другим бициклистима

5

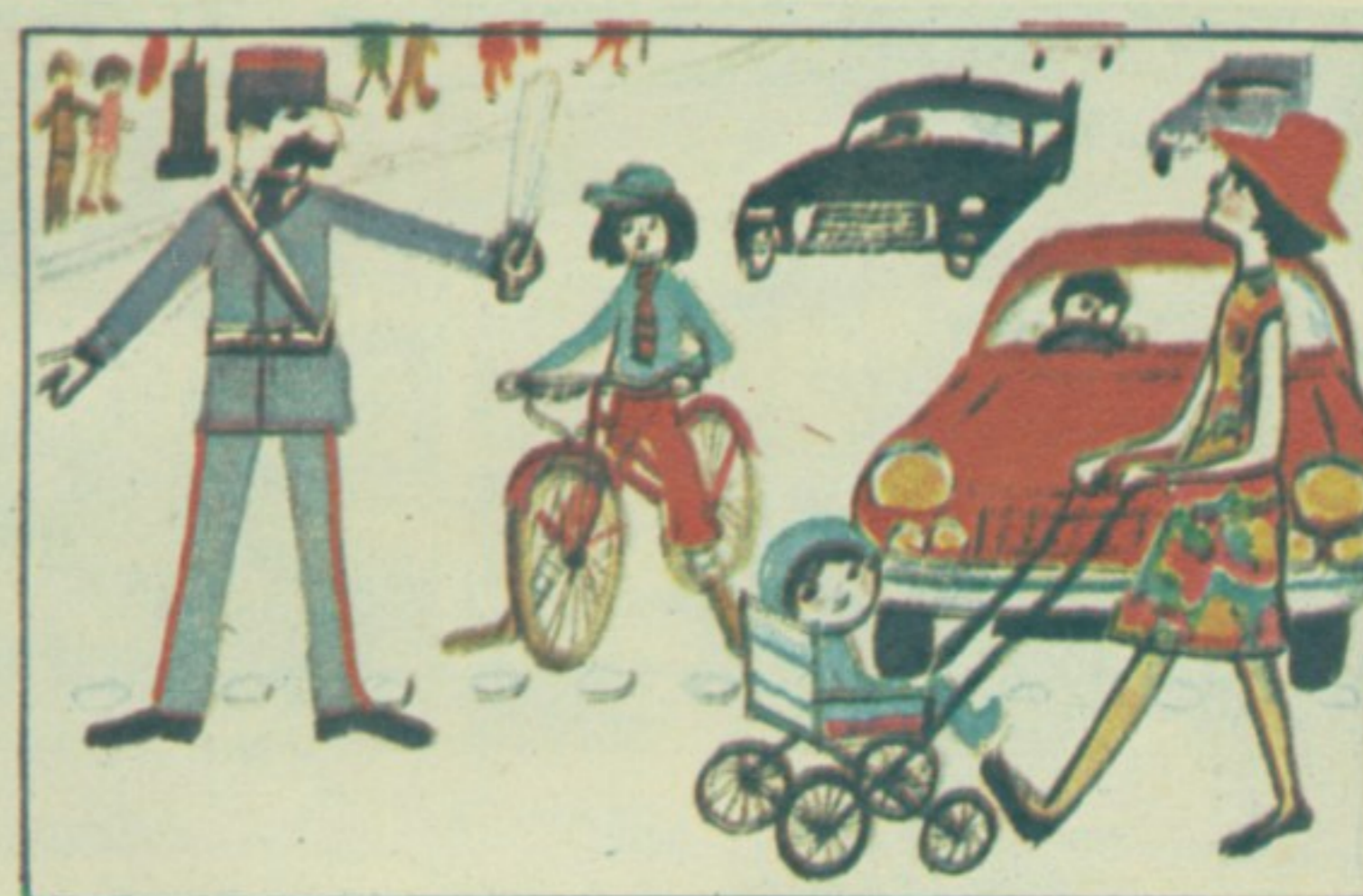
Никад немојте возити ноћу без упаљеног светла

3

Немојте изводити никакве вратоломије по градским улицама. Оставите то за двористиште

6

И бициклисти морају поштовати саобраћајне знаке

ЈОШ НЕКОЛИКО ОСНОВНИХ НАПОМЕНА:

Ноћу је саобраћај пет пута опаснији него дању. Због тога возач мора да се држи десне стране и да има прописно упаљено светло.

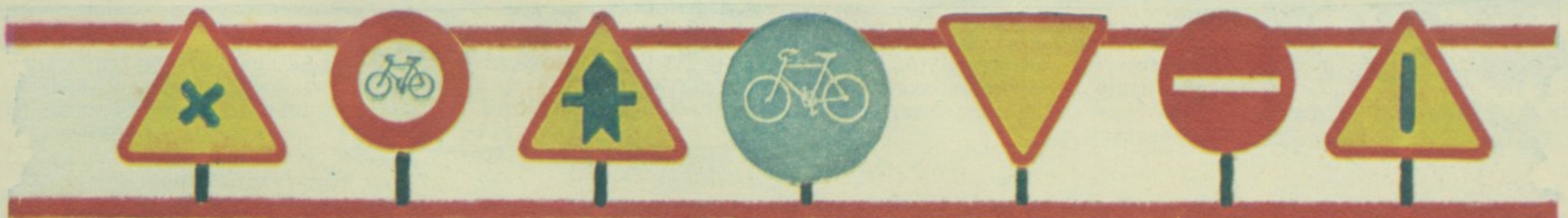
Не треба замењивати тркачке стазе са прометним улицама и на бициклима изводити различне вратоломије.

Водите рачуна да на раскрсница-

ма на време дате знак руком и крените тек кад вам семафор или саобраћајца то дозволи.

Можда не волите цифре, али ове

свакако прочитајте: 95% саобраћајних несрећа проузрокују возачи а 75% од тих несрећа настају због непознавања саобраћајних прописа и знакова.

РОГОВИ и КОПИТА

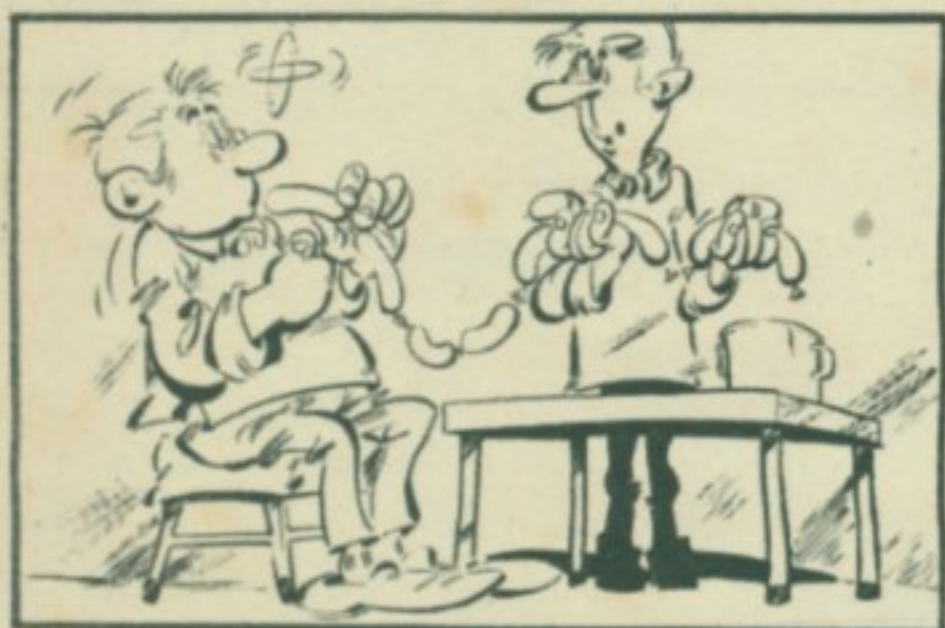
У совјетском листу „Литературнаја газета“ постоји рубрика „Рогови и копита“ — зидне новине Клуба 12 столица — у којој се објављују хумористично-сатиричне вести које су понекад измишљене. Рубрика је, како сте већ можда претпоставили, добила име према истоименој „откупној станици“ коју су водили деца поручника Шмита, Остап Бендер и Шура Балаганов, у роману Илфа и Петрова „Златно теле“.

ЗА ВЕШТЕ РУКЕ

Ако вам се откинуло дугме, узмите иглу и удените у њу конач. Вежите на концу чвор. Узмите дугме и кредом обележите место на коме га треба пришити. Затим све то дајте жени.

РЕКОРДЕР

Наступајући на традиционалном студентском турниру, студент филозофског факултета Чарлс Дајнин за 2 часа појео је 14 килограма виршли, поставивши на тај начин нов светски рекорд.

Судија турнира није признао рекорд јер се међу виршлама налазила и једна кобасица. Узбуђени Чарлс Дајнин је одмах поновио свој успех и на тај начин постао рекордер.

ПЕСНИЧКА ИЗЛОЖБА

У стану песника Н. М. отворена је изложба свих рукописа које су му вратиле редакције листова и часописа. Сада песник ради на књижици утисака са своје изложбе.

* УКРШЋЕНЕ РЕЧИ *

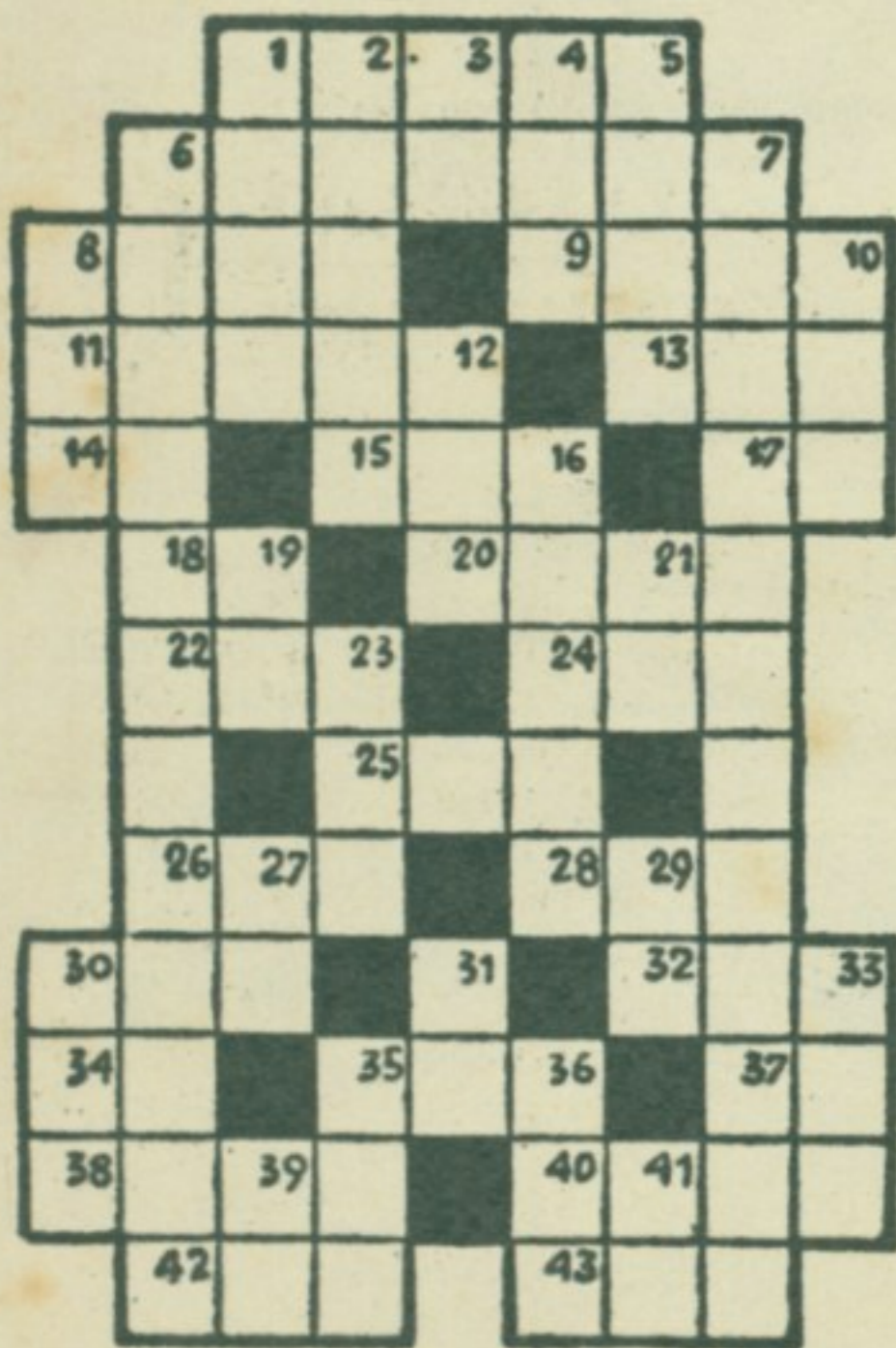
Водоравно: 1) Прича у сликама, 6) француски књижевник („Лисјен Левен“), 8) место на Пељешцу, 9) драги камен, 11) ћилим, 13) име певачице Фиццералд, 14) два слова, 15) целокупан, 17) савремени сов-

јетски филмски редитељ (Николај), 18) хемијски знак за злато, 20) енглески песник (Томас, 18. век), 22) јужно воће, 24) умокац, 25) фудбалски израз, 26) град у Италији, 28) име глумице Гарднер, 30) женски ручни рад, 32) француски књижевник (Виктор), 34) слово латинице, 35) присвојна заменица, 37) река у Сибиру, 38) спортски чамац, 40) црвена земља маса, 42) планина у Србији, 43) једноцифрен број.

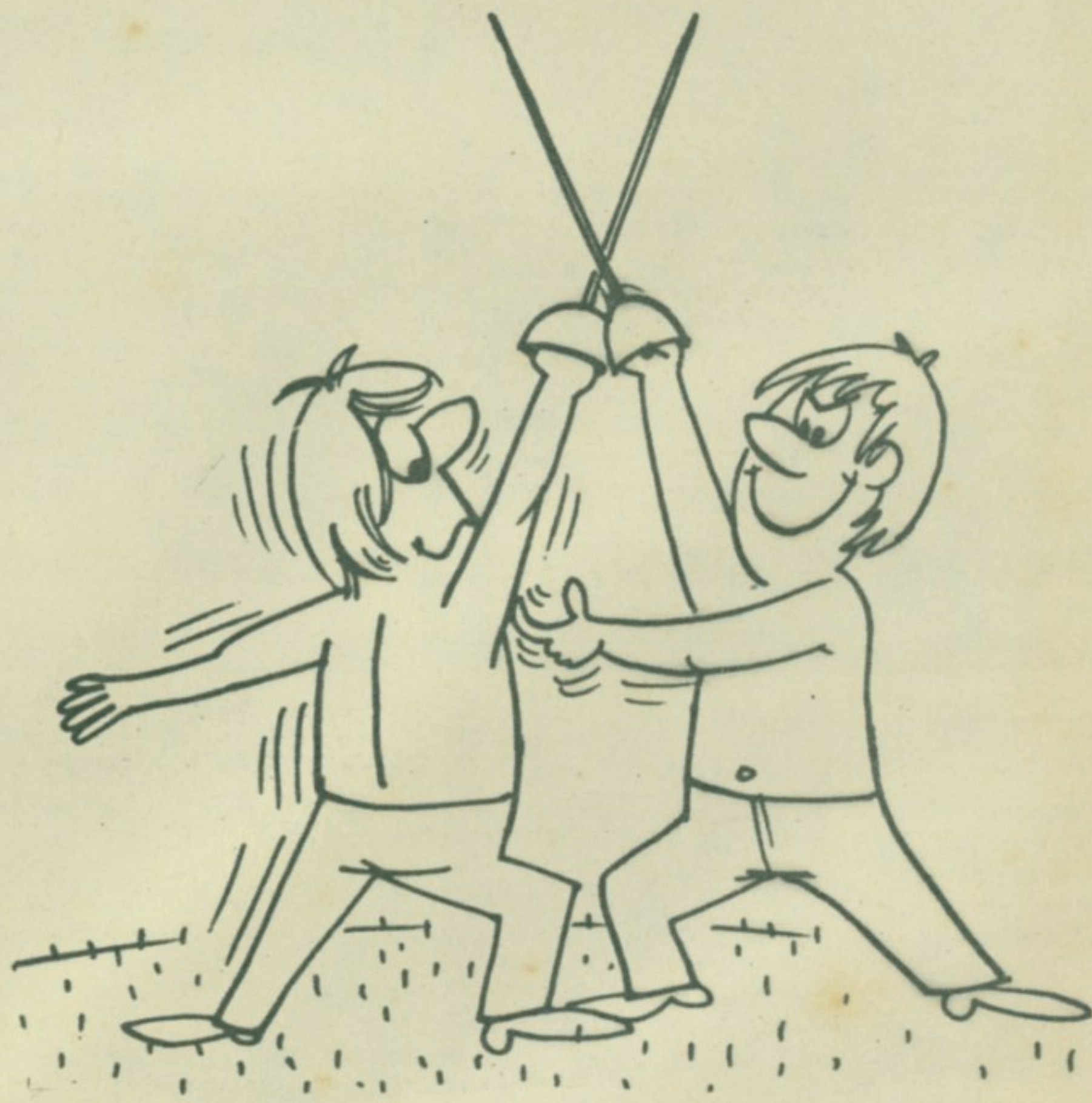
Усправно: 1) Тачка у телеграмама, 2) врста спорта, 3) скраћеница за рачун, 4) планина на Криту, 5) место у близини Сарајева, 6) име и презиме нашег књижевника („Ивкова слава“), 7) роман Михаила Лалића, 8) део намештаја, 10) индустријска биљка, 12) град у Холандији, 16) сорта, 19) узвик, 21) два самогласника, 23) оквир, 27) предлог, 29) лична заменица, 30) столче, 31) зачин јелу, 33) и један и други, 35) енглески вајар (Хенри), 36) халогени хемијски елемент, 39) негација, 41) аутомобилска ознака за Краљево.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

Водоравно: 1) Пунат, 6) Бетовен, 8) Мур, 9) мај, 11) атмосфера, 14) ка, 15) ски, 16) од, 17) нула, 19) Р(адоје) Д(омановић), 20) во, 21) ре, 22) По, 23) Кант, 25) ал, 26) трс, 27) еп, 29) партитура, 32) оне, л, 33) век, 34) колорит, 37) навод.

БЕЗ РЕЧИ

БЕЗ РЕЧИ

Одговорни уредник Стојиљко Стојиљковић, Београд, Македонска 29 ● Издаје и штампа „ПОЛИТИКА“ Новинско издавачко предузеће Београд, Македонска 29 ● Текући рачун број 608—1—82—1 ● Поштански фах 124 ● Претплата за нашу земљу: годишња 44 динара, полу-годишња 22 динара; за иностранство: годишња 88 динара, полугодишња 44 динара ● Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају.

WALT
DISNEY

МИКИ

